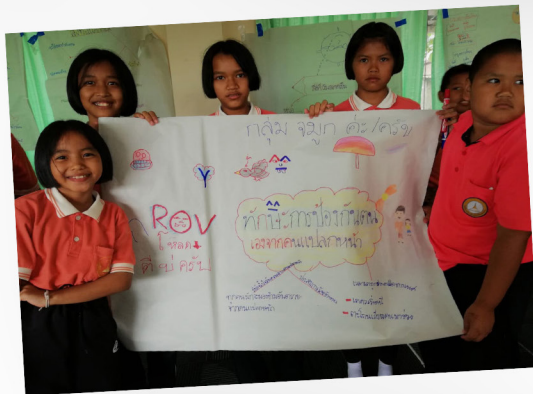

บทเรียนการดำเนินงาน โครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ปี 2559-2561

โดย ฝ่ายพัฒนาเด็กและครอบครัว
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

คำนำ

มูลนิธิศุภนิเวศน์พิทักษ์สิทธิเด็ก ได้ริเริ่มโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก มาตั้งแต่ปี 2546 เพื่อให้โรงเรียนมีการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัย การเฝ้าระวังและดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในโรงเรียน โดยได้ดำเนินโครงการมาจนกระทั่งถึงปี 2561 มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็กทั้งสิ้น 87 โรงเรียน

เอกสารบทเรียนการดำเนินงานนี้ เป็นการรวบรวมตัวอย่างการดำเนินงานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการในช่วงปี 2559-2561 โดยยกมาเป็นตัวอย่างเพียงบางบทเรียน ทั้งบทเรียนการดำเนินงานภาพรวมของโรงเรียนในเรื่องโรงเรียนคุ้มครองเด็ก การใช้วิธีเชิงบวกในการปรับพฤติกรรมนักเรียน การทำงานกับกลุ่มนักเรียนที่ติด 0 ร มส โดยใช้หลักของการคุ้มครองเด็ก รวมถึงบทเรียนการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัย มูลนิธิฯ ขอขอบพระคุณ ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อ.ก.ช.น.สพฐ.) ที่เป็นภาคีในการร่วมขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็กด้วยดีมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูแกนนำ และเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่โรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนคุ้มครองเด็กทุกท่านที่ร่วมกันขับเคลื่อนโรงเรียนคุ้มครองเด็กทั้งในระดับโรงเรียนและ ระดับภูมิภาค และขอขอบคุณบทเรียนดีๆ ของผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน ที่จะเป็นประโยชน์ให้กับโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

ทั้งนี้ หากมีข้อมูลส่วนใดผิดพลาดประการใด มูลนิธิฯ ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในเอกสารเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์กับท่านไม่มากก็น้อย

มูลนิธิศุภนิเวศน์พิทักษ์สิทธิเด็ก
ธันวาคม 2561

สารบัญ

- 3 ความเป็นมาโครงการโรงเรียนकु้มครองเด็ก
- 6 บทเรียนการดำเนินงานโรงเรียนकु้มครองเด็กในภาพรวมโรงเรียน
- 6 • บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) จังหวัดขอนแก่น
- 12 • บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกุล) จังหวัดสงขลา
- 17 • บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย จังหวัดสมุทรปราการ
- 23 บทเรียนการดำเนินงานเรื่องการใช้วินัยเชิงบวกในการปรับพฤติกรรมนักเรียน
- 23 • บทเรียนการดำเนินงานโดยวิธีการเชิงบวกในการช่วยเหลือเด็กรายกรณี โดยครูจิรภัทร ยะจา
โรงเรียนบ้านห้วยไซ จังหวัดลำพูน
- 25 • บทเรียนการดำเนินงานโดยวิธีการเชิงบวกในการช่วยเหลือเด็กรายกรณี โดยครูลักขณา บุตรพรม
และครูพรประภา หวานพร้อม โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น
- 27 • บทเรียนการดำเนินงานเรื่องการสร้างวินัยเชิงบวกในโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว จังหวัดเชียงใหม่
- 30 บทเรียนการดำเนินงานกับเด็กกลุ่มเปราะบาง หรือ เด็กที่ตี 0 ร มส
- 30 • บทเรียนการดำเนินงานโครงการ 70 คน 70 ความดีในการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนตี 0 ร มส
โรงเรียนระโนด จังหวัดสงขลา
- 33 • บทเรียนการดำเนินงานโครงการสร้างโอกาสทางการเรียน โรงเรียนคันทพิทยาคาร จังหวัดตรัง
- 37 บทเรียนการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน
- 37 • บทเรียนเรื่องการดำเนินงานสร้างเสริมความปลอดภัยทางถนน โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง)
จังหวัดลำปาง
- 41 บทเรียนการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง
โรงเรียนบ้านบางเทา จังหวัดภูเก็ต

ความเป็นมาของโครงการโรงเรียนคู่ครองเด็ก

มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ได้ริเริ่มโครงการโรงเรียนคู่ครองเด็ก ในปี 2546 โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีการจัดระบบความปลอดภัยในโรงเรียน มีการเฝ้าระวังและช่วยเหลือเด็กนักเรียน และมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในโรงเรียน

ในปี 2546 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นโครงการ มูลนิธิฯ ได้ประสานงานกับหน่วยงานระดับนโยบาย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมดำเนินโครงการนำร่องกับโรงเรียนในสังกัด

ปี 2547 กลุ่มโรงเรียนเพื่อนเด็กและโรงเรียนกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉันเข้าร่วมโครงการ

ในปี 2547-2548 มูลนิธิฯ ได้ประสานงานกับโครงการเพื่อนเด็ก สำนักนวัตกรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โครงการโรงเรียนเพื่อนเด็ก และนำเอาแนวคิดโรงเรียนคู่ครองเด็กเข้าไปบูรณาการด้วย โดยเริ่มจากกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน (กิจกรรมเสริมสร้างทักษะในการป้องกันตนเองจากภัยทางเพศให้กับเด็ก) รวมถึงได้ร่วมกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ดำเนินโครงการอบรมครูในโรงเรียนกลุ่ม cluster เรื่องกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน ทำให้ในช่วงปี 2547-2548 ได้มีโรงเรียนเพื่อนเด็กและกลุ่มโรงเรียน cluster กลุ่มหนึ่งสมัครเข้าร่วมโครงการหลังจากที่ได้รับฟังข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน เพราะเห็นว่าการกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางของโรงเรียนเพื่อนเด็ก ในช่วง 2 ปีนี้จึงมีโรงเรียนทยอยสมัครเข้าร่วมโครงการมากขึ้นประมาณ 10-14 โรงเรียน

ปี 2546-2550 ช่วงบ่มเพาะบทเรียน

ในช่วง 4 ปีแรกของการดำเนินโครงการ มูลนิธิฯ ได้จัดอบรมผู้บริหารและครูเครือข่ายโรงเรียนคู่ครองเด็กอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการลงพื้นที่ไปติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน เมื่อสิ้นสุดปี 2550 ได้มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการเพิ่มเป็น 40 โรงเรียน และเครือข่ายโรงเรียนคู่ครองเด็กมีความเข้มแข็งในลักษณะของความเป็นเครือข่ายมากขึ้น ทำให้มูลนิธิฯ เริ่มหาช่องทางในการทำงานร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคู่ครองเด็กในโรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อย่างชัดเจน

ช่วงปี 2551-2555 เริ่มทำงานกับสพฐ.และขยายฐานโรงเรียนคู่ครองเด็ก

ในปี 2551 ได้เกิดความร่วมมือระหว่างมูลนิธิฯ และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อย่างชัดเจน โดยในขณะนั้นได้ประสานกับคุณธีร ภูวงค์นันท์ ซึ่งตอนนั้นท่านเป็นนักวิชาการ สำนักวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ท่านได้มีความสนใจในงานวิจัย และงานระบบการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียน และสนใจที่จะถอดองค์ความรู้ในการดำเนินงานโรงเรียนคู่ครองเด็กเพื่อขยายผลไปสู่โรงเรียนอื่นๆ

ในปีนี้ มูลนิธิฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และเครือข่ายผู้บริหารและครูแกนนำโรงเรียนคู่ครองเด็กทั้ง 40 โรงเรียน จึงได้ร่วมกันถอดองค์ความรู้ในการเป็นโรงเรียนคู่ครองเด็ก เพื่อให้เป็นบทเรียนให้แก่โรงเรียนอื่น พร้อมๆ กับการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเครือข่ายผู้บริหารและครูโรงเรียนคู่ครองเด็กอย่างต่อเนื่อง การถอดองค์ความรู้ใช้เวลาถึง 5 ปี โดยมีการพัฒนาจนเกิดเป็นมาตรฐานการดำเนินงานโรงเรียนคู่ครองเด็ก และแบบประเมินตนเองของโรงเรียนในการประเมินตนเองในการดำเนินงานโรงเรียนคู่ครองเด็ก นอกจากนี้ในปี 2551 เริ่มมีโรงเรียนเครือข่ายโรงเรียนปลอดภัยความรุนแรงเข้ามาร่วมโครงการด้วย ในปี 2554-2556 มูลนิธิฯ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาการประเมินโรงเรียนภายใต้กรอบมาตรฐานโรงเรียนคู่ครองเด็ก ในปี 2555 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตามการดำเนินงานโครงการความร่วมมือพัฒนาโรงเรียนคู่ครองเด็ก

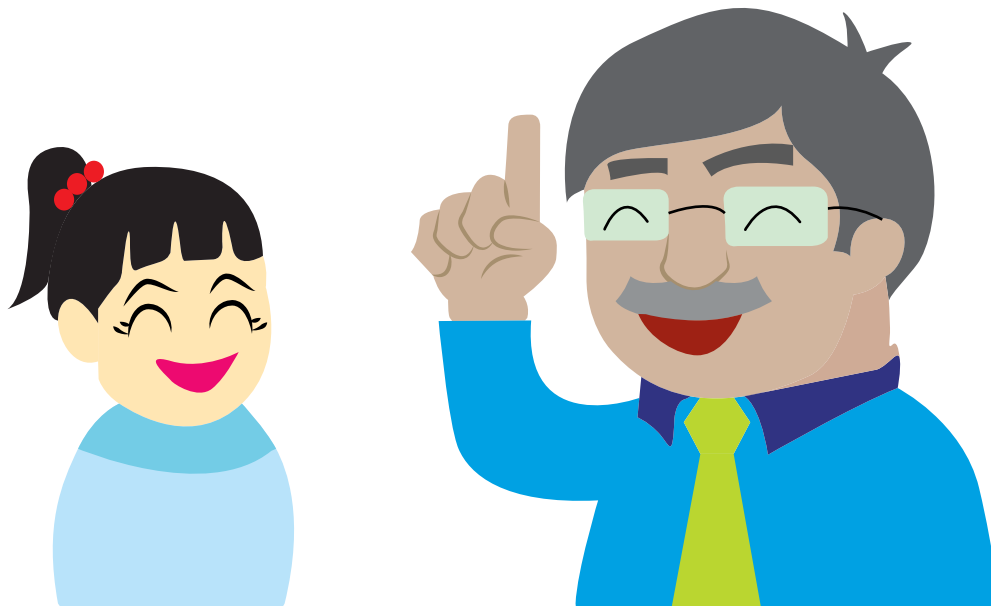
ช่วงปี 2556-ปัจจุบัน พัฒนาเครือข่ายระดับภูมิภาค

ในปี 2557 เครือข่ายโรงเรียนคุ้มครองเด็กมีความเข้มแข็งมากขึ้น จนเกิดเป็นคณะทำงานเครือข่ายโรงเรียนคุ้มครองเด็กแต่ละภูมิภาค

ในปี 2559 สพฐ.ได้ผลิตคู่มือ มาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก และ แบบประเมินตนเองในการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก และแจกให้กับโรงเรียนในโครงการและโรงเรียนในสังกัด สพฐ.

ตลอดช่วงปี 2550-ปัจจุบัน มูลนิธิฯ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมมือกันขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็กมาโดยตลอด โดยแต่ละปีจะมีการจัดสัมมนาวิชาการประจำปี ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมใหญ่ที่เครือข่ายผู้บริหารและครูแกนนำโรงเรียนคุ้มครองเด็กจะมาพบปะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานระหว่างกัน โดยมูลนิธิฯ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมงบประมาณในการจัดงานนี้ รวมถึงในปี 2557 เริ่มมีการขับเคลื่อนการสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายโรงเรียนคุ้มครองเด็กในระดับภูมิภาค โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.และมูลนิธิฯ ได้ร่วมแผนและงบประมาณในการดำเนินงานเพื่อให้แต่ละภาคไปจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในภูมิภาคตนเอง

ปี 2560 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคำสั่งประกาศรายชื่อโรงเรียนคุ้มครองเด็ก 87 โรงเรียน และ แต่งตั้งคณะทำงานโรงเรียนคุ้มครองเด็กระดับภูมิภาคขึ้น

เนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

ในการดำเนินงานทุกช่วงเวลา มูลนิธิฯ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเน้นการเพิ่มเติมองค์ความรู้ที่จำเป็นให้แก่ผู้บริหารและคณะครูสำหรับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ได้แก่

- 1.1 การจัดระบบและการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อาทิ สนามเด็กเล่น ไฟฟ้า อาคารเรียน ห้องน้ำ ประตู ฯลฯ
- 1.2 การจัดระบบและการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยจากภัยบุคคล อาทิ การล่อลวงละเมิดทางเพศ การรังแกกัน ฯลฯ
- 1.3 การป้องกันภัยและการเผชิญเหตุในโรงเรียน อาทิ การป้องกันอัคคีภัย การปฐมพยาบาลกรณีขาดอากาศหายใจ ฯลฯ
- 1.4 การคุ้มครองเด็ก ได้แก่ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 การหาข้อเท็จจริง การประเมินเด็ก การให้คำปรึกษาเด็ก การดูแลเฝ้าระวังและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง การทำงานกับเครือข่ายสหวิชาชีพ ฯลฯ
- 1.5 การทำงานกับเด็กกลุ่มพิเศษ ได้แก่ เด็กสมาธิสั้น เด็กออทิสติก เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ฯลฯ
- 1.6 การใช้วินัยเชิงบวกในการปรับแก้พฤติกรรมเด็ก ได้แก่ แนวคิดเรื่องวินัยเชิงบวก เทคนิควิธีการภายใต้วินัยเชิงบวก การใช้วิธีเชิงบวกกับการปรับพฤติกรรมนักเรียน ฯลฯ
- 1.7 หลักสูตรตัวฉันเป็นของฉัน
- 1.8 การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาเด็กและครอบครัว เช่น เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ active learning technique การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศ การรู้เท่าทันภัยทางสื่อออนไลน์ เป็นต้น

บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ประกอบด้วย 4 เรื่องใหญ่ๆ ได้แก่

1. บทเรียนการดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครองเด็กในภาพรวมโรงเรียน ประกอบด้วย

- 1.1 บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปลัมภ์) จังหวัดขอนแก่น
- 1.2 บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) จังหวัดสงขลา
- 1.3 บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย จ.สมุทรปราการ

2. บทเรียนการดำเนินงานเรื่องการใช้วินัยเชิงบวกในการปรับพฤติกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

- 2.1 บทเรียนการดำเนินงานโดยวิธีการเชิงบวกในการช่วยเหลือเด็กรายกรณี ของครูจิรภัทร ยะจา โรงเรียนบ้านห้วยไซ จังหวัดลำพูน
- 2.2 บทเรียนการดำเนินงานโดยวิธีการเชิงบวกในการช่วยเหลือเด็กรายกรณี ของครูลักขณา บุตรพรม และครูพรประภา หวานพร้อม โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ จังหวัดขอนแก่น
- 2.3 บทเรียนการดำเนินงานเรื่องการสร้างวินัยเชิงบวกในโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว จังหวัดเชียงใหม่

3. บทเรียนการดำเนินงานกับเด็กกลุ่มเปราะบาง หรือ เด็กที่ติด 0 ร มส ประกอบด้วย

- 3.1 บทเรียนการดำเนินงานโครงการ 70 คน 70 ความดี ในการแก้ปัญหาเด็กติด 0 ร มส โรงเรียนระโนด จังหวัดสงขลา
- 3.2 บทเรียนการดำเนินงานโครงการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ โรงเรียนคันทพิทยา จังหวัดตรัง

4. บทเรียนการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน ประกอบด้วย

- 4.1 บทเรียนการดำเนินงานเสริมสร้างความปลอดภัยในการเดินทาง โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) จังหวัดลำปาง

1. บทเรียนการดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครองเด็กในภาพรวมโรงเรียน

บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านคูขาด(สถิตย์อุปถัมภ์) สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ข้อมูลโรงเรียน

โรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลโคกสง่า อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40120 โทรศัพท์ 043-009603 โทรสาร 043-009603 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 (3 ขวบ) จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 344 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งหมดจำนวน 33 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาคือ นายอนุชิต อุปแก้ว โรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ตั้งแต่ปี 2547

โรงเรียนบ้านคูขาด(สถิตย์อุปถัมภ์)

สถานการณ์เรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน/สถานการณ์ปัญหาเด็กนักเรียน

ด้วยโรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) จัดการเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีนักเรียนหลายช่วงวัยที่ต้องทำกิจกรรมร่วมกันในแต่ละวัน ความแตกต่างของวัย อาจจะทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของการทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งที่ไม่เหมาะสม การถูกละเมิด หรือโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุจากการเล่นหรือการใช้อาคารสถานที่ต่างๆ รวมไปถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากบุคคลภายนอก และอุบัติเหตุจากการเดินทางของนักเรียนที่อาจเกิดขึ้นทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

แนวคิดของผู้บริหาร ต่อการดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

“ในความคิดของผู้บริหาร อยากเห็นเด็กนักเรียนมาโรงเรียนแล้วมีความสุข เรียนรู้อย่างมีความสุข ครูดูแลเอาใจใส่แล้วทำอย่างไรถึงจะมีการสร้างเครือข่าย ครู ผู้ปกครอง ชุมชนให้เป็นหนึ่งเดียวกัน และเห็นว่าแนวทางโรงเรียนคุ้มครองเด็กตอบโจทย์ในสิ่งที่เราคาดหวังไว้ และถ้าทำได้ตามมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็กจะเป็นสิ่งที่ดีต่อเด็กนักเรียน ต่อคุณครู ต่อพ่อแม่ผู้ปกครอง”

การดำเนินงานของโรงเรียนในเรื่องโรงเรียนคุ้มครองเด็กในช่วง 3 ปี (ปี 2559-2561)

โรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) เป็นโรงเรียนในโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก และได้ดำเนินกิจกรรมภายใต้แนวทางตามมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยนำเอามาตรฐานของโรงเรียนคุ้มครองเด็กเป็นตัวจับในการดำเนินการ ซึ่งจุดหลักๆ คือ เน้นในเรื่องความปลอดภัย

ซึ่งมาตรฐานของโรงเรียนคุ้มครองเด็กจะมีอยู่ 3 มาตรฐานคือ

- 1.นักเรียนมีความปลอดภัย จากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลที่อาจก่ออันตรายต่อนักเรียนในโรงเรียน
- 2.นักเรียนได้รับการเฝ้าระวัง การดูแล การช่วยเหลือและการคุ้มครองให้นักเรียนปลอดภัยทั้งในและนอกบริเวณโรงเรียน
- 3.การประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงาน/กิจกรรม/โครงการที่เกี่ยวข้องตามแนวทางโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

1. เรื่องความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียน

- ประชุมชี้แจงร่วมระหว่างพนักงานขับรถรับ-ส่งนักเรียนและโรงเรียน (ปีงบประมาณละ 1 ครั้ง)
- การตรวจสอบสภาพรถรับ-ส่งนักเรียน โดยครูที่รับผิดชอบ (เดือนละ 1 ครั้ง สุ่มตรวจ)
- การตรวจสอบสภาพรถรับ-ส่งนักเรียน โดยสถานประกอบการที่ได้รับอนุญาตเป็นผู้รับรอง (ภาคเรียนละ 1 ครั้ง)
- การตรวจสอบประวัติและตรวจสอบความพร้อมของพนักงานขับรถ เป็นรถที่โรงเรียนมีงบประมาณจ้างรถรับส่งนักเรียน ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบจะเป็นผู้ตรวจสอบประวัติคนขับรถก่อนที่จะให้มารับจ้างรับส่งนักเรียน และจะมีการประชุมพนักงานขับรถในทุกๆ ก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อตรวจสอบเรื่องความปลอดภัยในการรับส่งเด็ก และจะมีการสุ่มตรวจโดยไม้นัดหมายกับพนักงานขับรถเพื่อตรวจเช็คความพร้อมในการขับรถ เช่น เมาส์ราหรือไม
- กำหนดแนวปฏิบัติในการดูแลความปลอดภัยตลอดการเดินทางไป-กลับ ดังนี้
 - 1) ไม่อนุญาตให้นักเรียนใช้รถจักรยานยนต์มาโรงเรียนเองโดยลำพัง
 - 2) นักเรียนที่โดยสารรถรับ-ส่งจะต้องนั่งภายในรถเท่านั้น ห้ามยืนอวัยวะออกนอกตัวรถ
 - 3) นักเรียนที่ใช้รถจักรยานให้ขับขี่รถชิดแนวถนนด้านซ้ายมือและต้องปฏิบัติตามกฎจราจร
 - 4) นักเรียนที่เดินเท้ามาโรงเรียนจะต้องเดินชิดถนนทางด้านขวามือไม่ล้ำแนวเส้นขอบถนน
 - 5) การปล่อยนักเรียนกลับบ้านจะให้นักเรียนที่โดยสารรถรับ-ส่งกลับก่อน ตามด้วยจักรยาน / นักเรียนที่ผู้ปกครองมารับและนักเรียนที่เดินเท้า โดยการกำกับดูแลของครูผู้รับผิดชอบและนักเรียนอาสาจราจรที่ได้รับมอบหมาย

การเดินทางกลับบ้านของเด็กนักเรียน

นักเรียนที่ขึ้นรถรับ-ส่ง

- กำหนดจุดบริเวณรับ-ส่งนักเรียน สำหรับนักเรียนที่ผู้ปกครองมารับ-ส่ง ชัดเจน
- จัดให้มีอาสาจราจรคอยอำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยในช่วงเช้าและช่วงเลิกเรียนโดยมีครูผู้รับผิดชอบกำกับดูแลและจัดอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การส่งเสริมเรื่องวินัยเชิงบวก

ผู้บริหารประชุมคณะครูเพื่อชี้แจงนโยบายการไม่ใช้ความรุนแรงกับนักเรียนและใช้วินัยเชิงบวก

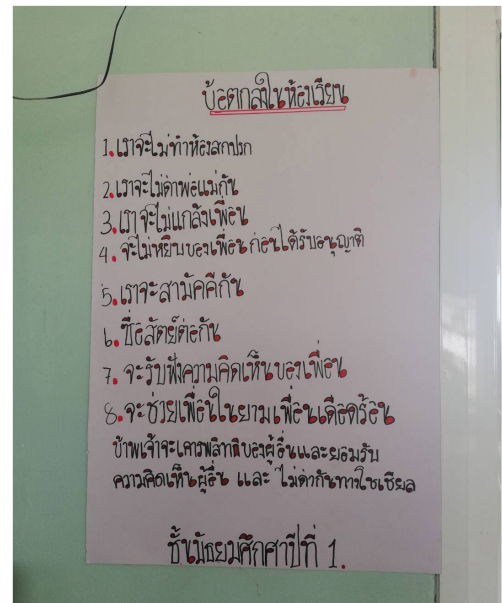
- ประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการส่งเสริมเรื่องวินัยเชิงบวก ให้ครูที่เคยได้รับความรู้ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้ครูท่านอื่นๆ และผู้บริหารมีนโยบายไม่ใช้ความรุนแรงต่อนักเรียนในทุกรูปแบบ รวมถึงการลงโทษด้วยการตีหรือด้วยวิธีต่างๆ ให้ใช้วิธีการเชิงบวกในการปรับพฤติกรรมเด็ก โรงเรียนเป็นโรงเรียนปลอดไม้เรียว ทั้งนี้โรงเรียนได้แจ้งในที่ประชุมผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบในนโยบายของโรงเรียนต่อการไม่ใช้ความรุนแรงกับนักเรียน รวมทั้งโรงเรียนขอให้ผู้ปกครองไม่กระทำรุนแรงกับนักเรียนด้วยเช่นกัน

3. การป้องกันการรังแกกันในโรงเรียน

- คุณครูจัดอบรมให้ความรู้แก่นักเรียนทุกคน
- ให้นักเรียนแต่ละชั้นกำหนดข้อตกลงระดับห้องเรียนในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและไม่รังแกกันในโรงเรียน และเขียนติดป้ายไว้ในห้องเรียนเพื่อเป็นการย้ำเตือน และรวบรวมข้อตกลงในระดับห้องเรียนมาเป็นนโยบายการไม่รังแกกันระดับโรงเรียนโดยติดป้ายไว้ตามอาคารเรียนต่างๆ

นโยบายการไม่ใช้ความรุนแรงของผู้บริหารและคณะครู

ข้อตกลงการไม่รังแกกันระดับห้องเรียน

4. อื่นๆ

- จัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองและเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนคุ้มครองเด็ก เพื่อชี้แจงเรื่องการค้าแรงงานในทุกๆ เรื่องของการเป็นโรงเรียนคุ้มครองเด็ก
- โครงการครูพบผู้ปกครอง
- ดำเนินโครงการ / กิจกรรมร่วมกับมูลนิธิฯ หรือหน่วยงานอื่นๆ อาทิ
 - 1) กิจกรรมสำรวจจุดเสี่ยงภายในโรงเรียน (ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง)
 - 2) กิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน (ทักษะการป้องกันภัยทางเพศสำหรับเด็กประถมปลาย)

กิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน

กิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่

ห้องเรียนพ่อแม่ ผู้ปกครองพูดถึงสิ่งที่ภูมิใจ
ในครอบครัว สิ่งที่เสียใจ สิ่งที่อยากเห็นกับบุตรหลาน

- 8) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันยาเสพติดได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสง่า
- 9) กิจกรรมครอบครัวอบอุ่น โครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นโดยของบจากพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดขอนแก่น

- 3) จัดกิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองของนักเรียน
- 4) ดำเนินโครงการชุมชนคุ้มครองเด็ก
- 5) กิจกรรมอบรมการขับขี่จักรยานและจักรยานยนต์ที่ปลอดภัย (ปีละ 1 ครั้ง) กับบริษัทที่ขายรถจักรยานยนต์และวิทยาลัยเทคโนโลยีพลพาณิชย์การ
- 6) กิจกรรมการป้องกันอัคคีภัย โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขียวศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 6 มาเป็นวิทยากรสาธิต
- 7) กิจกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น ได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสง่า วิทยากรโดยทีมคุณครูโรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) และจากมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กมาให้ความรู้

กิจกรรมป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น
วิทยากรโดยทีมคุณครูและมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

ความเปลี่ยนแปลงหลังจากโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

ด้านโรงเรียน

1.1 โรงเรียนมีมาตรการหรือแนวทางในการดูแลความปลอดภัยจากบุคคลทั้งจากภายในและภายนอกโรงเรียน และมีแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสิ่งแวดล้อม ที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างชัดเจน เช่น การเดินสำรวจจุดเสี่ยงภายในโรงเรียน ทำให้โรงเรียนได้เห็นจุดที่ไม่ปลอดภัยและได้ร่วมวางแผนแก้ไขกับเครือข่ายผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา

1.2 โรงเรียนได้จัดระบบความปลอดภัยในการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านกับโรงเรียน เช่น จัดระบบให้นักเรียนที่เดินทางโดย รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน ออกตามลำดับและเดินเท้าออกสุดท้ายเพื่อความปลอดภัย

1.3 การกำหนดมาตรการความปลอดภัยต่างๆ ภายในโรงเรียน เช่น การกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมระหว่างครูกับนักเรียน (ครูและนักเรียนจะต้องไม่อยู่ในที่ลับตาโดยลำพัง) นักเรียนกับนักเรียน (นักเรียนชาย-หญิงจะต้องไม่อยู่ในที่ลับตาโดยลำพัง/ไม่อนุญาตให้อยู่บนอาคารเรียนในช่วงพักกลางวัน/ไม่ให้เข้าใช้ห้องน้ำเกิน 1 คน/ไม่อนุญาตให้ผู้ปกครองและบุคคลภายนอกขึ้นบนอาคารเรียน /กำหนดสถานที่สำหรับผู้ปกครองพบนักเรียน/มีการสอดส่องดูแลอันตรายหรือจุดเสี่ยงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักเรียนตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียนโดยมีครูเวรและสภานักเรียนเดินตรวจตรา/กำหนดบริเวณที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในช่วงเวลาต่างๆขณะอยู่ในบริเวณโรงเรียน เช่น ช่วงเช้าก่อนเวลา 07.20 น. และช่วงพักกลางวัน ไม่อนุญาตให้นักเรียนขึ้นบนอาคารเรียน/กำหนดพื้นที่บริเวณเฉพาะสำหรับผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกผู้มาติดต่อราชการ/กำหนดพื้นที่จุดจอดรถครูผู้ปกครองหรือบุคคลภายนอกผู้มาติดต่อราชการและจุดจอดรถรับ-ส่งนักเรียนที่ชัดเจน และไม่อนุญาตให้บุคคลภายนอกขับซิ่งรถทุกชนิดเข้ามาภายในบริเวณโรงเรียนนอกเหนือจากเขตที่กำหนด

1.4 มีระบบการป้องกันการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับนักเรียน โดยใช้ข้อตกลงของห้องเรียนในการไม่รังแกกันในโรงเรียน และนโยบายการไม่รังแกกันในโรงเรียนระดับสถานศึกษาเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาการใช้ความรุนแรง โดยมาตรการต่างๆจะมีการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบในทุกครั้งของการประชุมผู้ปกครองและการชี้แจงที่หน้าเสาธงเพื่อให้ นักเรียนรับทราบ

จากมาตรการและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่มีความปลอดภัยมากขึ้น นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่มากขึ้น อีกทั้งโรงเรียนยังได้รับการประเมินคุณภาพทางการศึกษาจาก สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และผ่านการประเมินโดยโรงเรียนได้นำเอามาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของโรงเรียน

ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใช้วินัยเชิงบวกในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนมากขึ้นและให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก มีระบบการดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนที่ชัดเจน คุณครูมีแนวทางการช่วยเหลือเด็กโดยสร้างเครือข่ายสหวิชาชีพในพื้นที่เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนรวมถึงเด็กพิเศษ

ด้านนักเรียน

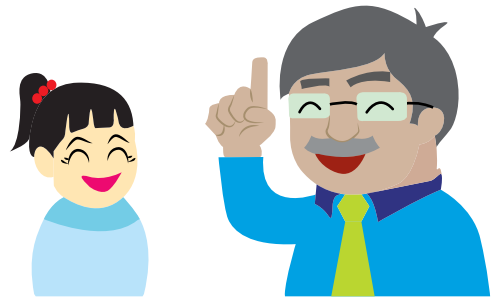
นักเรียนมีพฤติกรรมดีขึ้น พฤติกรรมการรังแกกันในโรงเรียนมีน้อยและไม่มีความรุนแรงที่เป็นอันตราย สถิติการเกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียนลดลง สถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการเดินทางกลับบ้านของนักเรียนมีน้อยมากและไม่มีอุบัติเหตุถึงแก่ชีวิต นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ความร่วมมือของหน่วยงานภายนอกคณะกรรมการสถานศึกษา
เครือข่ายผู้ปกครองและผู้บริหารและครูโรงเรียนบ้านคูขาด(สถิตย์อุปถัมภ์)

ด้านผู้ปกครอง ชุมชน

ผู้ปกครอง ชุมชน มีความพึงพอใจและให้ความไว้วางใจกับโรงเรียนในการส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนที่โรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์) ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแนวทางหรือมาตรการต่างๆ ที่ทางโรงเรียนกำหนดขึ้นและเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเป็นอย่างดีโดยสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมในแต่ละครั้งที่โรงเรียนจัดขึ้นมีทั้งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน โรงเรียนมีคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษาซึ่งมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ

ความน่าสนใจของบทเรียน

1. โรงเรียนมีการดำเนินงานเรื่องการจัดระบบความปลอดภัยในการเดินทางที่น่าสนใจเพราะมีการดำเนินงานในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งการตรวจสอบสภาพรถ การทำงานกับคนขับรถ การกำหนดมาตรการความปลอดภัยต่างๆ ฯลฯ
2. โรงเรียนมีการดำเนินงานหลายด้านภายใต้มาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็กโดยผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญทำให้การดำเนินงานหลายเรื่องมีการดำเนินงานตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคณะครูทั้งโรงเรียน เป็นต้น

บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) สพป.สงขลา เขต 1

โรงเรียนวัดบ่อแดง โรงเรียนในโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

ข้อมูลโรงเรียน

โรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลบ่อแดง อำเภอสิงหนิง จังหวัดสงขลา มีนักเรียนจำนวน 336 คน นับถือศาสนาพุทธ 317 คน อิสลาม 19 คน มีครูและบุคลากร 16 คน ชื่อผู้บริหารสถานศึกษา นางฉวีวรรณ จุนโท โทรศัพท์มือถือ 089-598-0884 โรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ตั้งแต่ ปี 2547 จนถึงปัจจุบัน

ความเป็นมาของโรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) ในการดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

โรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) สภาพชุมชนโดยรอบมีลักษณะเป็นชุมชนชนบททั่วไป ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีประชาชนนับถือศาสนาอิสลามบางส่วนอาศัยบริเวณริมทะเล อาชีพหลักของชุมชนคือการเกษตร การทำนา ประมง รับจ้าง ฯลฯ ผู้ปกครองบางคนต้องไปทำงานตั้งแต่เช้ากลับตอนมืดค่ำ ไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลเด็กเท่าที่ควร จึงต้องฝากเด็กไว้กับผู้สูงอายุเลี้ยงดูแทนและขาดทักษะการเลี้ยงดูบุตรที่ถูกต้องอันเนื่องจากต้องทำมาหากินและไม่มีความรู้ เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาความยากจน ส่งผลให้เด็กค่อนข้างก้าวร้าว พุดจาไม่สุภาพ ใช้คำหยาบจึงเป็นต้นเหตุทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ขโมย มีพฤติกรรมทางเพศและมีปัญหาทางเพศ ติดเกมส์ ฯลฯ

จากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล) จึงได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจนเพื่อการทำงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีคณะกรรมการ 3 ทีม คือทีมนำ ทีมประสาน และทีมทำ ทีมนำประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายงานทั้ง 4 ฝ่าย ทีมประสานประกอบด้วยครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูผู้รับผิดชอบคุ้มครองเด็กและครูผู้รับผิดชอบควบคุมความประพฤตินักเรียน และทีมทำ ซึ่งเป็นทีมที่มีความสำคัญมากในการดำเนินงานประกอบด้วยคณะครูและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

แนวคิดของผู้บริหารของโรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชานุกูล)

การดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครองเด็กเป็นงานที่ต้องดำเนินการเพื่อดูแลนักเรียนให้ได้รับความปลอดภัย มีทักษะในการใช้ชีวิตประจำวันและมีความสุขในการเรียนทั้งขณะอยู่ในโรงเรียนและอยู่ที่บ้าน โรงเรียนวัดบ่อแดงได้ดำเนินการในเรื่องของระบบการดูแลนักเรียนซึ่งมีความสอดคล้องกับโรงเรียนคุ้มครองเด็กซึ่งมีเป้าหมายในการดูแลนักเรียนในเรื่องของการเรียนการสอนเรื่องของคุณภาพ เรื่องของความขาดแคลน เรื่องการดูแลป้องกันตนเอง เพื่อให้เด็กนักเรียนมีทักษะในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข อยู่ในสังคมอย่างปลอดภัย มีระเบียบวินัยในตนเอง ไม่รังแกกัน ไม่ทะเลาะกัน มีน้ำใจ มีจิตสาธารณะ เป็นที่ชื่นชมและยอมรับของชุมชนและบุคคลทั่วไปและผู้ปกครองให้ความไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนเพิ่มขึ้น

การดำเนินงานโรงเรียนคุ้มครองเด็กของโรงเรียนวัดบ่อแดงในช่วง 3 ปี (ปี 2559-2561)

1. โรงเรียนได้มีการนำนโยบายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิตและการคุ้มครองนักเรียนสู่การปฏิบัติโดยได้กำหนดแนวทางและมีนโยบายสู่การปฏิบัติ มีแผนผังในการดำเนินงานระบบดูแลชัดเจนและมีโครงการบรรจุในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีมีการทำงานช่วยเหลือเด็กพิเศษให้ได้รับการตรวจวินิจฉัยจากผู้เชี่ยวชาญ เช่น เด็กที่มีสติปัญญาบกพร่อง เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กสมาธิสั้น โดยครูจะประสานกับผู้ปกครองให้ผู้ปกครองพาเด็กไปตรวจที่โรงพยาบาลสงขลา และหากเป็นกรณีที่เด็กถูกละเมิด ผู้บริหารและคณะครูก็ทราบว่าจะต้องมีการดำเนินการประสานขอความช่วยเหลือไปยังบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสงขลาหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลา

2. โรงเรียนได้ประชุมแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ตามมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็กทั้ง 3 มาตรฐาน

ผู้บริหารประชุมครูเพื่อแต่งตั้งคณะทำงานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

3. จัดส่งครูเข้ารับการอบรม เช่น เรื่องความปลอดภัยในการเดินทางกลับบ้านโรงเรียน เรื่องตัวฉันเป็นของฉัน เพศศึกษา การสำรวจจุดเสี่ยง ทักษะการว่ายน้ำและการช่วยเหลือคนตกน้ำ ตลอดจนการอบรมห้องเรียนครู

4. ประชุมชี้แจงวางแผนเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนให้กับครูและผู้ปกครอง

5. มีการประชุมวางแผนกับนักวิจัยชุมชน (นักวิจัยชุมชนเป็นเครือข่ายในชุมชนที่ทำงานเรื่องความปลอดภัยในชุมชนภายใต้โครงการชุมชนคุ้มครองเด็กของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก) ในเรื่องโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

6. ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนระหว่างภาคเรียนละ 1 ครั้ง

กฎเกณฑ์การใช้อาคารเรียนของผู้ปกครอง

7. โรงเรียนดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน โดยผ่านกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร กิจกรรมในหลักสูตรคณะครูร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทาง

ไป-กลับระหว่างบ้านและโรงเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จัดการเรียนการสอนเรื่อง การเดินทางอย่างปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 จัดการเรียนการสอนเรื่อง การขับขี่จักรยานอย่างปลอดภัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 จัดการเรียนการสอนเรื่อง การขับขี่จักรยานและการซ้อนท้ายอย่างปลอดภัย

จัดกิจกรรมภาคปฏิบัติให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง ในการเดินทาง การเดินข้ามถนนโดยใช้สะพานลอย

รูปหน้าปกแผนการจัดการเรียนรู้ความปลอดภัยในการเดินทาง

กิจกรรมนอกหลักสูตร จัดทำสนามจราจร จำลอง สถานการณ์ฝึกนักเรียนในการขับขี่ตามกฎหมายจราจร สัญญาณจราจร ตลอดถึงเครื่องหมายจราจร พร้อมทั้งเชิญวิทยากรจาก สถานีตำรวจภูธรสทิงพระมา ให้ความรู้ สาธิต และปฏิบัติจริง รวมถึงการเดินทางรณรงค์ให้ชุมชนได้สวมหมวกนิรภัยทั้งผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายในการขับขี่จักรยานยนต์ รณรงค์ให้เดินข้ามสะพานลอยในการข้ามถนน

8. โรงเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนทั้งทางด้านกายภาพและด้านบุคคล เช่น จัดกิจกรรมลูกเสือจราจร จัดกิจกรรมตัวฉันเป็นของฉัน (ทักษะการป้องกันภัยทางเพศสำหรับเด็กประถมปลาย) เป็นประจำทุกปีต่อเนื่อง จัดกิจกรรมสำรวจจุดเสี่ยงภายในโรงเรียนนักเรียนสำรวจจุดเสี่ยงต่างๆ ภายในโรงเรียน และสำรวจจุดเสี่ยงในชุมชนในจุดที่นักเรียนต้องเดินผ่าน โดยร่วมกับผู้ปกครอง จัดกิจกรรมอบรมเรื่องความปลอดภัยด้านการจราจร จัดกิจกรรมเด็กไทยรู้ทันภัยสื่อออนไลน์ จัดกิจกรรมวัยใส ใสใจเพศศึกษา จัดกิจกรรมสถานักเรียน จัดกิจกรรมสภาเด็กเยาวชน จัดกิจกรรมจิตอาสาร่วมพัฒนาชุมชน จัดกิจกรรมเดินรณรงค์ความปลอดภัยในการเดินทางบนท้องถนน จัดอบรมการป้องกันการเกิดอัคคีภัยให้กับครู นักเรียน และผู้ปกครอง

9. ประชุมแต่งตั้งสถานักเรียนเฝ้าระวังในเรื่องของความปลอดภัยในโรงเรียน

10. ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ร่วมกันแก้ปัญหา ความไม่ปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนโดยทำเชือกเป็นแนวกันถนนด้านหน้า ด้านข้าง และหลังโรงเรียนเพื่อให้รถชะลอการขับเร็วลดอุบัติเหตุ

11. ประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยในแต่ละภาคเรียน

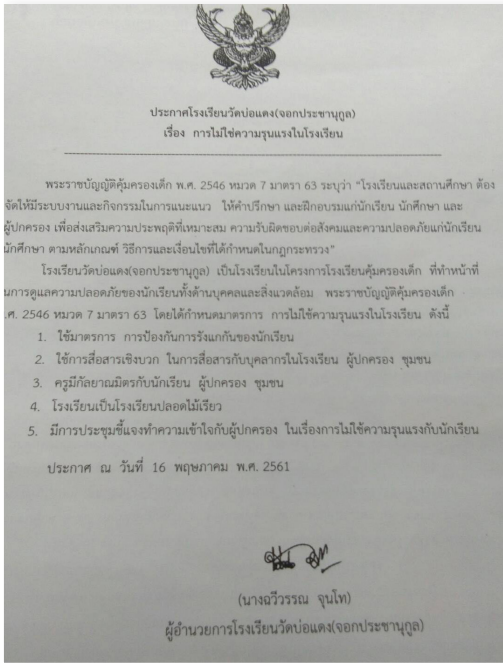

ผู้ปกครองครูนักเรียนร่วมกันทำเชือกเป็นแนวกันถนนบริเวณโรงเรียนเพื่อให้รถลดความเร็ว

ป้ายประกาศนโยบาย “โรงเรียนนี้ไม่ใช้ความรุนแรงทุกประเภท”

12. โรงเรียนมีมาตรการในการไม่ใช้ความรุนแรงระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ระหว่างครูกับนักเรียน มีการประชุมคณะครูและชี้แจงให้ครูปฏิบัติร่วมกันไม่ให้ใช้ความรุนแรงกับนักเรียน รวมถึงการไม่ใช้ไม้เรียวในการลงโทษนักเรียนและจะมีการย้ำเตือนกันบ่อยๆ ในการประชุมคณะครู รวมทั้งให้คณะครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในสภาพปัญหาที่พบเจอกับนักเรียน และวิธีการจัดการของครู มีการจัดตั้งทีมงานที่ดูแลเรื่องวินัยเชิงบวก อีกทั้งผู้บริหารจะเดินนิเทศดูการเรียนการสอนของครูในแต่ละวัน และสังเกตการณ์การปฏิบัติของครูต่อนักเรียน มีการสอบถามนักเรียนต่อการจัดการปัญหาของครูกับเด็ก เช่น ถ้าชั่วโมงนี้ มีเด็กนักเรียนไม่เข้าเรียน ครูทำอย่างไรกับเพื่อน มีจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียนโดยใช้คำพูดเชิงบวกกับนักเรียน

นโยบายการไม่ใช้ความรุนแรงของโรงเรียนวัดบ่อแดง

ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน มีการชี้แจงให้นักเรียน รับทราบถึงการไม่ใช้ความรุนแรงต่อกัน มีการจัดทำป้าย ประกาศการไม่ใช้ความรุนแรงต่อกัน (โรงเรียนนี้ไม่ใช้ความรุนแรงทุกประเภทและการรังแกกัน (โรงเรียนนี้ไม่ยอมรับการรังแกกัน) เพื่อเป็นการย้ำเตือน จัดกิจกรรมการป้องกันการรังแกกันและรณรงค์การใช้คำพูดที่สุภาพ

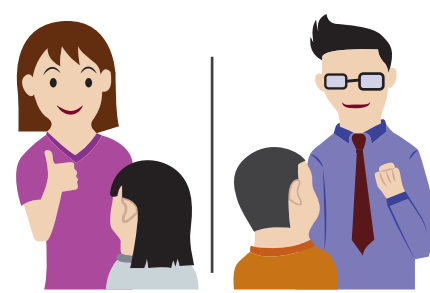

การป้องกันการรังแกกันในโรงเรียน

ป้ายประกาศนโยบาย “โรงเรียนนี้ไม่ยอมรับการรังแกกัน”

13. จัดกิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่ ให้กับผู้ปกครอง ทำต่อเนืองทุกปี เพื่อให้ความรู้กับผู้ปกครองในเรื่องการส่งเสริมการเลี้ยงดูลูกที่เหมาะสมในแต่ละวัย การไม่ใช้ความรุนแรงต่อลูก ภัยทางสื่อออนไลน์ การคุยกับลูกเรื่องเพศ วุฒิภาวะทางอารมณ์ โดยคณะครูเป็นวิทยากรและเชิญวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกมาให้ความรู้

กิจกรรมห้องเรียนพ่อแม่ “คุยกับลูกเรื่องเพศ”

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูและผู้ปกครองในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2559-2561)

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความปลอดภัย และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ อีกทั้งมีทักษะในการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากบุคคลรอบข้าง
2. นักเรียนมีความปลอดภัยในการเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านและโรงเรียนจากสถิติอุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับ ระหว่างบ้านและโรงเรียนไม่มี

เด็กที่เดินทางโดยการขี่จักรยาน
ของโรงเรียนทุกคนจะสวมหมวกนิรภัย

โรงเรียนได้รับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับดีเด่น จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 และจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

3. นักเรียนมีความปลอดภัยขณะอยู่ในโรงเรียน
4. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและการคุ้มครองในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
5. ปัญหาการใช้ความรุนแรงต่อกันและการรังแกกันลดลง
6. ครูมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยมากขึ้น
7. ปัญหาเรื่องการใช้ความรุนแรงระหว่างครูกับนักเรียนไม่มี และไม่มีการใช้ไม้เรียวในการลงโทษนักเรียน ครูมีแนวทางการใช้วิธีการเชิงบวกกับนักเรียนมากขึ้น ส่งผลให้ครูมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนมากขึ้น

8. โรงเรียนมีระบบในการทำงานเรื่องระบบการดูแลและช่วยเหลือนักเรียนเป็นอย่างดี จนส่งผลให้ได้รับรางวัลระดับประเทศจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

9. จุดเสี่ยงในโรงเรียนได้รับการแก้ไขและโรงเรียนมีการปรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้ปลอดภัยมากขึ้นและปรับภูมิทัศน์ให้น่าอยู่ร่มรื่น ส่งผลให้ผู้ปกครองไว้วางใจและมีความเชื่อมั่นกับโรงเรียนวัดบ่อแดงในการส่งบุตรหลานมาเข้ารับการศึกษา

10. โรงเรียนมีแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความปลอดภัยในการเดินทางของนักเรียนที่สอดคล้องเหมาะสมกับวัยของนักเรียน

11. จากการทำเนิงานของโรงเรียนหลายๆเรื่องทำให้ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครองในทุกๆ กิจกรรม

ความน่าสนใจของบทเรียนโรงเรียนวัดบ่อแดง

การทำเนิงานเรื่องความปลอดภัยมีความน่าสนใจเนื่องจากมีการทำงานทั้งกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชนโดยเฉพาะการทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กทุกระดับชั้นในเรื่องความปลอดภัยรวมถึงมีกิจกรรมเสริมต่างๆ และการทำงานกับชุมชนเพื่อสำรวจจุดเสี่ยงและแก้ไขจุดเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย จังหวัดสมุทรปราการ สพป.สมุทรปราการ เขต 1

โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย

ข้อมูลโรงเรียน

โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 299 หมู่ที่ 1 ตำบลนาเกลือ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โรงเรียนเปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2507 เนื้อที่ 6 ไร่ เปิดสอนระดับปฐมวัย ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีนักเรียนทั้งสิ้น 157 คน มีครู 13 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา คือ ดร.ปิ่นทอง ใจสุทธิ

สถานการณ์ปัญหาเด็กนักเรียนและผู้ปกครองของโรงเรียน

ช่วงปี 2559 ครั้งที่ ผู้บริหารคนปัจจุบันมาบรรจุที่นี่ใหม่ๆ สถานการณ์ความรุนแรงของเด็กๆ สูงมาก สูงในลักษณะของเด็กๆ ไม่มีแม่กระทั่งรอยยิ้ม เด็กรู้สึกว่าจะไม่ยอมมาเรียนเมื่อผู้บริหารได้วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาด้วยการเยี่ยมบ้านเด็กสรุปปัญหาเด็กได้ดังนี้

1. ปัญหาครอบครัวและสังคม

ปัญหาภายในครอบครัวที่พบบ่อยๆ คือความขัดแย้งภายในครอบครัว พ่อแม่แยกกันอยู่ หย่าร้าง มีการกระทำทารุณกรรมต่อเด็กปล่อยปละละเลยทอดทิ้งพ่อแม่มีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจและในสวนปัญหาด้านอื่นๆ ที่พบ คือ ครอบครัวมีฐานะยากจน พ่อแม่ตกงาน ดิทยาเสพติด พ่อแม่ของเด็กๆ ที่นี้บางครอบครัวยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดทั้งครอบครัว สลับกันเข้าออกคุก เด็กๆ ต้องอยู่กับญาติๆ

2. ปัญหาที่โรงเรียน ก่อนการแก้ไขปัญหา

- การจัดการเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสมกับเด็ก หลักสูตรของโรงเรียนที่เข้มงวดเร่งรัดมากเกินไป หรือปล่อยปละละเลย
- อุปกรณ์การเรียนการสอนไม่ได้มาตรฐาน สื่อต่างๆ ไม่ได้คุณภาพหรือไม่เหมาะสม
- คุณภาพของครู ครูผู้สอนขาดการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน
- สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนดูห่างเหิน
- ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียน เช่น เด็กไม่ยอมไปโรงเรียนเพราะถูกเพื่อนแกล้งหรือล้อเลียนบ่อยๆ
- มีการใช้ความรุนแรงทั้งระหว่างครูต่อเด็ก เด็กต่อเด็ก และผู้ปกครองต่อเด็ก
- สภาพทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่ปลอดภัย เช่น อาคารเป็นอาคารไม้เริ่มผุทรุดโทรมเสี่ยงต่อการทรุดตัวพัง บริเวณรอบอาคารเรียนมีน้ำท่วมขังมาโดยตลอดเนื่องจากน้ำทะเลหนุน น้ำก็จะเอ่อล้นเข้ามาในโรงเรียน เด็กนักเรียนก็เคยลื่นล้มหัวแตก และยังเสี่ยงกับระบบไฟฟ้าที่ไม่ปลอดภัยซึ่งเด็กอาจโดนไฟดูดจากการเดินลุยน้ำด้วย นอกจากนี้ยังมีบ่อน้ำติดกับอาคารเรียนซึ่งเสี่ยงต่อการที่เด็กพลัดตกลงไป ห้องน้ำนักเรียนทรุดโทรมและไม่ปลอดภัย เครื่องเล่นของเด็กไม่ยึดติดและฝังฐานให้มั่นคง เคยเกิดอุบัติเหตุเด็กตกลงมาแขนหัก มีแหล่งน้ำขังใต้อาคารเด็ก อนุบาลจะชอบเข้าไปเล่นใต้อาคารส่งผลให้ไม่ปลอดภัย

เด็กต้องเดินลุยน้ำเพื่อไปอาคารเรียน(เดิม)

ห้องน้ำเก่าที่ไม่ปลอดภัย

น้ำท่วมขังบริเวณอาคารเรียน

แนวคิดของผู้บริหารต่อการดำเนินงานโรงเรียนकु้มครองเด็ก ในประเด็นการช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน

“จากสภาพปัญหาของนักเรียนที่ได้ลงเยี่ยมบ้านและการสัมผัสกับชุมชน ผู้บริหารคิดว่าเป็นสิ่งที่โรงเรียนต้องดำเนินการช่วยเหลือและทำให้เด็กมีวิถีชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญที่ผู้บริหารต้องใส่ใจ สิ่งที่มีหวังจะเกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน/โรงเรียน ผู้บริหารมีแนวคิดที่ว่าเด็กๆ ต้องมีความสุข และรู้สึกปลอดภัยในสภาพแวดล้อมที่ตนเองอยู่ อันนี้เป็นสิ่งแรกที่เด็กต้องมีก่อนจะนำไปสู่การตั้งใจเรียน เมื่อเด็กมีความสุขแล้ววิชาการหรือสิ่งต่างๆ จะตามมาในภายหลัง จึงได้ปรับสภาพโรงเรียนในทุกด้าน ปรับอาคารสถานที่ให้ปลอดภัย เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็กๆ เพราะเชื่อว่า “ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอน” ลงเยี่ยมบ้านด้วยตนเองและคณะครู รับทราบข้อมูลเชิงลึกซึ่งเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการของโรงเรียน ได้รับทราบความต้องการที่ผู้ปกครองปรารถนาจะให้โรงเรียนดำเนินการ ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน นอกจากนี้ยังได้พบภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถมาช่วยสอนเด็กๆ ซึ่งพบว่ามีประโยชน์มากๆ ทั้งสำหรับผู้บริหารและครู และจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนได้รู้จักและดำเนินโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็กร่วมกับศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน (ฉก.ชน.สพฐ.กระทรวงศึกษาธิการ) และมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กมาก่อนหน้านี้โรงเรียนที่ผ่านมา จากแนวคิดที่ผู้บริหารต้องการให้เกิดขึ้นกับเด็กพบว่าแนวทางโรงเรียนคุ้มครองเด็กตอบโจทย์นี้ได้ทั้งหมด”

ภาคีเครือข่ายโรงเรียนคุ้มครองเด็ก

(ฉก.ชน.สพฐ มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและสพป.สมุทรปราการเขต 1)

การดำเนินงานของโรงเรียนในเรื่องการช่วยเหลือเด็กในช่วง 3 ปี

1. โรงเรียนได้ดำเนินกลยุทธ์ “หมอโรงเรียน” ด้วยการลงเยี่ยมบ้านเยี่ยมใจ การไปถึงบ้านของเด็กๆ ซึ่งจะตอบโจทย์ทั้งหมดว่า “ทำไมเด็กคนนี้นี้ถึงมาสาย ทำไมเด็กคนนี้นี้ถึงเกเร ก้าวร้าว ทำไมเด็กคนนี้นี้ถึงแต่งตัวสกปรกมอมแมม ทำไมเด็กคนนี้นี้ถึงไม่ยอมทำการบ้าน ทำไมเด็กคนนี้นี้ถึงอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ ทำไมเด็กคนนี้นี้ถึงมีการลักขโมย ฯลฯ”
2. สิ่งที่ทำให้คณะครูดำเนินการทำเป็นลำดับแรกคือเรื่อง การประเมินเด็กที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ โดยเก็บข้อมูลเด็กที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ จากข้อมูลพบว่า มีเด็กยากจน 24 ราย และยากจนพิเศษ 13 ราย (ไม่มีพ่อแม่บ้าง พ่อแม่ติดคุกด้วยคดียาเสพติด ไม่มีบ้านเป็นหลักแหล่ง เด็กจะอาศัยอยู่กับเพื่อนบ้านในชุมชนบ้าง อยู่วัดบ้าง อยู่กับญาติบ้าง สภาพเด็กอยู่ตามยถากรรม บางคนผู้เลี้ยงดูพามาหาขอ.เพื่อฝากให้เข้าโรงเรียนตอนอายุ 11 ปี ก็เริ่มเรียน ป.1) เด็กที่ไม่มีเลขบัตรประชาชน 13 หลัก 6 ราย เด็กที่ได้รับความรุนแรงจากผู้ปกครอง 6 ราย เด็กที่มีปัญหาทางจิตเวช 2 ราย (มีอาการซึมเศร้าและกัดมือตัวเองแล้วกินเลือดตัวเอง) เด็กที่มีความต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษ 6 ราย (สมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ สติปัญญาบกพร่อง ออทิสติกขั้นรุนแรง)
3. เริ่มปรับอาคารสถานที่ สร้างห้องน้ำใหม่ให้นักเรียน (ห้องน้ำเก่า อยู่ติดกับบ่อน้ำและเด็กต้องเดินขึ้นบันไดไม้เพื่อไปห้องน้ำเสี่ยงต่อการพลัดตกลงน้ำ) ปรับสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นให้ปลอดภัย โดยแสวงหาความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนทั้งในชุมชนและนอกชุมชน เพื่อระดมทุนทรัพยากรซึ่งก็ได้รับความช่วยเหลืออย่างดี รวมถึงหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ) ในการสร้างอาคารเรียนใหม่เนื่องจากอาคารไม้ (สร้างเมื่อ พ.ศ. 2507) ทรุดตัว และได้เสาไฟฟ้าเป็นของโรงเรียน (ที่ผ่านมาโรงเรียนไม่มีเสาไฟฟ้าเป็นของโรงเรียนต้องใช้วิธีการโยงไฟแบบตามมีตามเกิด) รวมถึงปรับระบบไฟฟ้าทั้งหมดของโรงเรียน ปรับพื้นที่ถมดินที่น้ำท่วมขังทั้งหมด และสร้างเขื่อนกั้นระหว่างพื้นที่ของโรงเรียนที่ติดกับคลอง ใช้เวลาในการปรับพื้นที่ให้เกิดความปลอดภัยถึง 2 ปีครึ่ง

เริ่มปรับพื้นที่ถมดินป้องกันน้ำท่วม

สภาพพื้นที่ที่ถูกปรับ

ปรับพื้นที่สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นให้ปลอดภัย

4. เชิญเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก มาให้ความรู้เรื่องโรงเรียนคุ้มครองเด็กและการปฏิบัติต่อเด็กเชิงบวก และต่อมาก็ทำงานร่วมกับชุมชนในเรื่องชุมชนคุ้มครองเด็ก ดำเนินการเรื่องการสำรวจจุดเสี่ยงทั้งภายในโรงเรียนและชุมชน โดยทำงานร่วมกับเครือข่ายผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้นำชุมชน ในการร่วมสำรวจความไม่ปลอดภัยที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน วิเคราะห์จุดเสี่ยง และร่วมวางแผนแก้ไขจุดเสี่ยง

5. ดำเนินกลยุทธ์การเพิ่มศักยภาพของนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหา ผอ.ใช้การฝึกทักษะการเข้ากลุ่มและสังคมเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นและรู้สึกว่าตนเองมีค่า จะช่วยป้องกันปัญหาพฤติกรรมที่อาจตามมา ต้องมองหว่าเด็กมีจุดเด่นหรือมีความสามารถด้านอื่นอะไรบ้าง เช่น ดนตรี กีฬา ศิลปะ ชอบช่วยเหลือ ชอบทำกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออก เกิดความมั่นใจ และภูมิใจในตนเอง โดยมีครู หรือพ่อแม่เป็นผู้ให้กำลังใจ ให้คำชมเชย และให้ความช่วยเหลือผอ.จัดกิจกรรมเวทีสีขาวให้กับเด็ก ๆ ที่มีความสนใจด้วยกิจกรรม ศิลปะ ดนตรี กีฬา อาหาร ให้เด็กค้นหาความถนัดและความสามารถของตนเอง โดยบางเรื่องมีภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน (อาหารท้องถิ่น) พร้อมพัฒนาส่งเสริมให้เด็กใช้ความถนัดความสามารถของตนเอง เช่น ส่งเข้าร่วมการแข่งขัน

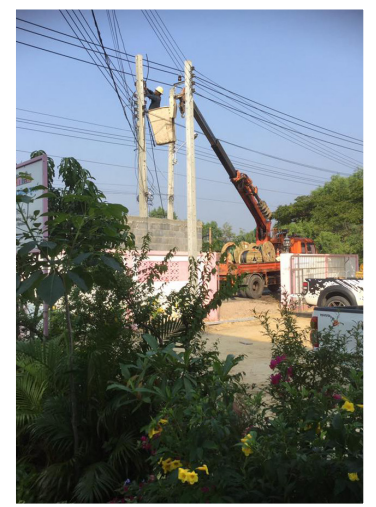
6. การวางแผนและกระบวนการทำงานใช้กลยุทธ์โรงเรียนอบอุ่นปลอดภัย “การสร้างโรงเรียนให้เป็นสถาบันแห่งคุณธรรม จริยธรรม (ethical institution)” โดยยึดหลักการของวงจร เดมมิง คือ วางแผน (P : Plan) ลงมือทำ (D : Do) ตรวจสอบ (C : Check) ปรับปรุง (A : Action) ผอ.เป็นวิทยากรในการจัดอบรมนักเรียนตามโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเวลา 3 วัน/สัปดาห์ กิจกรรมแสดงตนเป็นพุทธมามกะ กิจกรรม “อิมบิอุอรูณส์สวีสต์” ภายใต้โครงการ “อิมบิอุอูให้ อิมใจผู้รับ” ทุกวันศุกร์ คาบที่ 1 โดยให้นักเรียนตักบาตร และสวดมนต์ รวมทั้งให้พระภิกษุสงฆ์แสดงธรรมะ

ทำแนวเขื่อนกันน้ำท่วม

โรงเรียนสร้างห้องน้ำใหม่ให้นักเรียนอยู่ในจุดที่ปลอดภัย

เสาไฟฟ้าใหม่ของโรงเรียนและปรับระบบไฟฟ้าของโรงเรียนให้ปลอดภัย

7.การทำงานช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก ตั้งแต่ปี 2560 – ปัจจุบัน มีการดำเนินงานโครงการวัคซีนใจด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนโครงการสายสัมพันธ์บ้านและโรงเรียน นิเทศคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนทุกระดับชั้น แบบกัลยาณมิตรเพื่อให้เกิดการดูแลเด็กร่วมกัน และให้มีการพูดคุยสรุปปัญหาของเด็กให้ครูได้รับทราบและครูได้ปรับทัศนคติต่อเด็กๆ ในการประชุมประจำสัปดาห์ หรือการประชุมครูรายเดือน ให้เข้าใจถึงปัญหาการเรียนของเด็ก ว่าสามารถเกิดจากปัจจัยหลายอย่าง ทั้งจากตัวเด็กเอง รวมทั้งสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู การเรียนการสอน ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการหาสาเหตุ ประเมิน แก้ไข รวมทั้งหาแนวทางช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก การให้คำชมเชยและให้กำลังใจเมื่อเด็กมีความพยายามหรือทำได้สำเร็จ มีส่วนส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก และไม่ให้ครูใช้ความรุนแรงกับเด็กในทุกรูปแบบ ให้มีการประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอระหว่างครูกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจปัญหาของเด็กและร่วมพัฒนาส่งเสริมเด็ก

ประชุมการช่วยเหลือเด็กรายกรณีร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (case conference)

8.ในการทำงานช่วยเหลือและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนมีการทำงานในการช่วยเหลือเด็ก (ตามข้อมูลในเบื้องต้น) โดยมีการทำงานร่วมกับเครือข่ายสหวิชาชีพทั้งจากโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ (ทีมสหวิชาชีพจิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ทั้งกรณีเด็กที่มีภาวะขาดแคลนยาภจณ และเด็กที่มีความต้องการการช่วยเหลือเป็นพิเศษ มีการทำเวทีประชุมการช่วยเหลือเด็กรายกรณี (Case Conference) ร่วมกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กโดยมีทีมสหวิชาชีพมาร่วมให้แนวทางในการช่วยเหลือเด็ก

- กรณี เด็กยากจน ได้ประสานงานขอความช่วยเหลือจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ และบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดสมุทรปราการโดยผู้บริหารลงเยี่ยมบ้านกับเจ้าหน้าที่ของบ้านพักเด็กฯ

- เด็กที่ยากจนพิเศษ มีการทำงานเพิ่มเติมในโครงการ “บ้านหลังเล็กเรียน” เพื่อให้เด็กได้มีที่อยู่และปลอดภัย โดยประสานงานกับเครือข่ายผู้ปกครองที่พร้อมจะรับเด็กไปอยู่ด้วย ปัจจุบันเด็กจะอยู่กับครูที่บ้านพักครูส่วนหนึ่ง อยู่กับบ้านเครือข่ายผู้ปกครองส่วนหนึ่ง เด็กจะมาทานอาหารเช้าที่โรงเรียน โรงเรียนสนับสนุนให้ข้าวสาร 5 กิโลกรัมกับครอบครัวส่วนเด็กจะได้เงินจากผู้บริหารมาโรงเรียนวันละ 20 บาท

- เด็กที่ไม่มีเลขบัตรประชาชน 13 หลักทั้งหมด 6 ราย ผอ.ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งระดับท้องถิ่นจนถึงระดับจังหวัดและหน่วยงานต้นสังกัด (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ใช้เวลาในการประสานงานแต่ละขั้นตอน 3 ปี เด็กได้เลขบัตรประชาชนแล้ว 5 ราย เหลือ 1 ราย

- กรณีเด็กที่มีปัญหาทางจิตเวช 1 ราย (กัดมือกินเลือดตัวเอง) ผอ. โทรปรึกษาการช่วยเหลือจากมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก แต่ยังไม่ทันช่วยเหลือผู้ปกครองพาเด็กลาออกก่อน ส่วนรายซึมเศร้า ได้นำเคสนี้เข้าประชุม case conference กับทีมสหวิชาชีพเพื่อวางแผนการช่วยเหลือเด็ก และผอ.พาเด็กไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์เพื่อตรวจวินิจฉัยโดย

- กรณีเด็กที่มีความต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษ พบ
ชั้นเรียนละ 1 คน (สมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ บกพร่อง
ทางสติปัญญา ออทิสติกขั้นรุนแรง) สมาธิสั้นประสานให้ผู้
ปกครองพาเด็กไปตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ บกพร่องทางการ
เรียนรู้ สติปัญญาบกพร่อง จัดให้มีครูจิตอาสาสอนฟรีสอนเพิ่ม
เติมให้เด็กกลุ่มนี้ และส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถเพิ่มเติม
เช่น ฝึกให้เด็กรำไทย ส่วนออทิสติกขั้นรุนแรง ผู้ปกครองมา
ขอฝากเด็กที่โรงเรียนนี้ จะไม่ชอบเรียนในห้อง ชอบมาที่ห้อง
ผอ. ผอ.เลยให้เรียนที่ห้องผอ.โดยผอ.สอนเอง สอนเท่าที่
ศักยภาพเด็กจะทำได้ สังเกตพบว่าเด็กก็มีความสุข (นั่ง นอน
เรียนตามอัธยาศัย)

- กรณีเด็กถูกใช้ความรุนแรงทั้งทางกายและจิตใจ
จากครอบครัว ผู้บริหารและครูลงเยี่ยมบ้านทุกราย และพูด
คุยให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงผลกระทบต่อเด็กที่ได้รับความรุนแรง
และชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจว่าเด็กบางคนเป็นเด็กพิเศษ
ไม่สามารถเรียนได้ตั้งความตั้งใจของผู้ปกครอง เพราะ
ผู้ปกครองบางคนใช้คำพูดที่รุนแรงกับเด็กอยู่ประจำ “ไปตาย
ซะมึงมันโง่” นอกจากนี้มีจัดห้องเรียนพ่อแม่เชิญให้ผู้ปกครอง
กลุ่มนี้มาด้วยเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูลูก

ตัวอย่างการทำงานช่วยเหลือเด็กโดยการทำงานของ ผู้บริหารโรงเรียน กรณีเด็กชายนที (นามสมมุติ)

นที เรียนอยู่ชั้นป. 6 ถูกใช้ความรุนแรงทั้งร่างกาย
และจิตใจจากผู้ปกครอง นทีไม่มีบิดา มารดาเป็นโรคประสาท
ชอบใช้ความรุนแรงทั้งทางร่างกาย วาจา และจิตใจกับเด็กชาย
นที มารดามีอาชีพรับจ้างเฝ้าวังบ่อและมารดามักทำร้าย
ร่างกายเด็ก ซึ่งเด็กจะมีบาดแผลตามร่างกาย เช่น รอยไม้เรียว
รอยขีดตามตัวอยู่เป็นประจำ นทีมักจะหยุดเรียนบ่อยๆ ผอ.ได้
ลงเยี่ยมบ้านเด็กชายนที และพูดคุยทำความเข้าใจกับมารดา
ถึงผลกระทบที่เกิดกับตัวนักเรียน ตอนนี้ได้กรับจ้างลากหอย
และอาศัยอยู่กับนายจ้าง ผอ.จึงแก้ปัญหาโดยการประสานงาน
กับเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้าใจปัญหาของนที และสามารถรับ
นทีไปอยู่ด้วย ปัจจุบันนทีจึงอยู่บ้านของผู้ปกครองที่เป็นเพื่อน
ของนที จากการประเมินจากการสอนนที ผอ.คาดว่่านทีน่าจะ
เป็น LD เพราะอ่านเขียนไม่ได้แต่หลังจากผู้อำนวยการโรงเรียน
ลงไปทำงานกับเด็กอย่างใกล้ชิด โดยให้หาพี่ฝึกเขียน ฝึกอ่าน
(อ่านในสิ่งที่นทีอยากอ่าน นทีชอบอ่านหนังสือกีฬา ผอ.ก็เอา
นิตยสารเกี่ยวกับกีฬาให้นทีฝึกอ่าน) นทีชอบวาดรูปผอ.ก็สร้าง
สัมพันธ์ภาพที่ดีกับนทีชวนคิดชวนคุย เวลาลากกลับบ้านก็จะมีขนม
หรือของ เล็กๆ น้อยๆ กลับไปที่บ้าน

จากวันแรกๆ จนถึงปัจจุบันที่เริ่มอ่านเขียนได้ดีขึ้น ผลการ
เรียนของนทีพัฒนาขึ้นตามลำดับ จากเด็กที่อ่านไม่ออกเขียน
ไม่ได้ จนสามารถอ่านออกเขียนได้ในระดับที่ดีขึ้น สำหรับ
ความสามารถด้านการคำนวณมีพัฒนาการดีขึ้น สามารถบวก
ลบ คูณ หาร ได้ดีขึ้น ส่วนการเรียนรายวิชาอื่นมีการพัฒนา
ขึ้นตามลำดับ ตอนนี้นำโรงเรียนตามปกติ อารมณ์แจ่มใส
สามารถเข้ากับเพื่อนได้ดี มีภาวะความเป็นผู้นำ ชอบช่วย
เหลือคุณครูและเพื่อนๆ และมีจิตอาสา เป็นที่รักของครูและ
เพื่อนๆ (ผอ.มีความเชื่อว่าเด็กทุกคนสามารถพัฒนาได้ถ้าเรา
ใส่ใจและช่วยเขาให้ถูกทาง) ปีนั้นที่จะจบป. 6 แล้ว และจะ
ต้องย้ายออกไปเรียนที่อื่น โรงเรียนเกรงว่านทีไม่ได้เรียน
หนังสือต่อ เนื่องจากไม่มีผู้ปกครองมาจัดการให้ได้เรียน
หนังสือ

ครู นักเรียน ผู้ปกครองทัศนศึกษางานอุ่นไอรัก ณ ลานพระวังดุสิต

ความเปลี่ยนแปลงหลังจากโรงเรียนเข้าร่วมโครงการโรงเรียนคู่ครองเด็ก

1. โรงเรียนได้รับการพัฒนาทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้นักเรียนได้รับความปลอดภัยและมีภาคีเครือข่ายในการทำงานพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาเด็กและได้รับการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง เนื่องจากภาคีเครือข่ายเห็นการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาโรงเรียนและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กควบคู่ไปกับพัฒนาด้านวิชาการส่งผลให้ในปีการศึกษา 2560 โรงเรียนมีผลการทดสอบโอเน็ตชั้นป.6 คะแนนสูงสุดเป็นอันดับหนึ่งของอำเภอพระสมุทรเจดีย์
2. คณะครูได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กมากขึ้น และมีการใช้นโยบายเชิงบวกกับเด็กมากขึ้น ไม่มีการใช้ความรุนแรงต่อเด็กทุกรูปแบบ ผู้บริหารและครูใจดีในสายตาเด็กๆ
3. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งนักเรียนที่มีฐานะยากจน นักเรียนที่มีความต้องการได้รับการช่วยเหลือเป็นพิเศษ นักเรียนที่ได้รับความรุนแรงจากครอบครัวและนักเรียนทุกคนจะได้ทานอาหารเช้าโดยโรงเรียนจัดทำให้ (ใช้งบประมาณจากการบริจาคของผู้ใหญ่ใจดีและเครือข่าย)
4. ผู้ปกครองมีทัศนคติที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัด โรงเรียนริเริ่มให้มีการมอบวุฒิบัตรแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีผลการเรียนดีเด่นใน 8 กลุ่มสาระในวันเกียรติยศของทางโรงเรียน ในวันประชุมผู้ปกครอง (วันพบกันเพื่อลูก) ส่งผลให้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดีในทุกๆ ด้านซึ่งต่างจากสมัยก่อน นอกจากนี้ในการไปทัศนศึกษาหรือไปกิจกรรมพิเศษนอกสถานที่โรงเรียนจะพาผู้ปกครองไปด้วยร่วมกับผู้บริหารคณะครูและเด็กนักเรียน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ความน่าสนใจของบทเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนมีแนวคิดที่ดี มีความใส่ใจในความเป็นไปของนักเรียนและมีความตั้งใจในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนค่อนข้างมาก สิ่งที่สามารถเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนอื่นคือวิธีการทำงานกับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียนหรือมีปัญหาด้านอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารได้ลงเยี่ยมบ้านนักเรียนร่วมกับครูและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาของนักเรียนและวางแผนแก้ไขจนลุล่วงจะเห็นได้ว่าผู้บริหารได้ลงมาเป็นผู้ช่วยแก้ไขปัญหาด้วยตนเองด้วยทำให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

2. บทเรียนการดำเนินงานเรื่องการใช้วินัยเชิงบวกในการปรับพฤติกรรมนักเรียน

บทเรียนการดำเนินงานโดยวิธีการเชิงบวกในการช่วยเหลือเด็กรายกรณี โดย ครูจิรภัทร ยะจา โรงเรียนบ้านห้วยไซ สพป.ลำพูน เขต 1

เด็กชายเอ (นามสมมติ) เป็นลูกชายคนเดียวของครอบครัว พ่อแม่แยกทางกันตั้งแต่ยังเล็ก เด็กอาศัยอยู่กับแม่ ตา ยาย และน้าสาว ทุกคนจึงดูแลหลานชายคนนี้อย่างดี ตามใจทุกอย่าง อยากได้อะไรทุกคนให้หมดเพราะเป็นหลานชายคนเดียว เมื่อเข้าสู่วัยเรียนตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึงประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนที่โรงเรียนเอกชนประจำอำเภอ จากนั้นเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่โรงเรียนในตัวอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

เมื่อประมาณเดือนพฤศจิกายน 2559 น้าสาวได้มาขอฝากเด็กให้มาเข้าเรียนที่โรงเรียนบ้านห้วยไซและเล่าถึงสภาพปัญหาที่ถูกทางโรงเรียนให้ออกมีสาเหตุมาจากการขาดเรียนบ่อยครั้ง การคบเพื่อนเกเร เด็กแว้น ยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง โมโหง่าย ซึ่งครูได้นำเด็กมาพบอีกวัน

เด็กชายเอ เป็นเด็กรูปร่างสูงใหญ่กว่าเด็กในวัยเดียวกันมาก แต่สิ่งที่ครูเห็นและสัมผัสได้ในวันแรกที่พบและคุยกับเด็กคือ กิริยามารยาทและการพูดที่อ่อนน้อม ครูคิดว่าเด็กคนนี้เราต้องแก้ไขได้ไม่ยาก

จากคำพูดของหลายคนที่บอกว่าจะรับเด็กคนนี้เข้ามาโรงเรียนหรือเดี๋ยวมาสร้างปัญหาแน่นอน จะพาเด็กในโรงเรียนเกเรไปด้วย เพราะกิตติศัพท์ในทางลบเยอะมาก ในเวลานั้นครูทำหน้าที่รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนอยู่ เนื่องจากผู้บริหารท่านเกษียณอายุราชการ ครูจึงรับเด็กเข้าเรียนโดยบอกกับคณะครูว่าโรงเรียนเราเป็นโรงเรียนขยายโอกาส ถ้าเราไม่ช่วยเด็กแล้วใครจะช่วย เราจะปล่อยให้เด็กเสียนาคตหรือ ครูจึงได้ขอความร่วมมือจากคณะครูผู้สอนทุกท่านโดยเฉพาะครูที่สอนมัธยมมาขอให้ช่วยกันดูแลและค่อยๆ ช่วยกันปรับแก้ไขพฤติกรรมเด็ก และขอความร่วมมือผู้ปกครองในการดูแลเด็กด้วย

การทำงานกับเด็ก

จากที่ครูได้เข้าร่วมกิจกรรมห้องเรียนครู มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และได้เรียนรู้ทำความเข้าใจธรรมชาติของเด็ก และเรียนรู้ว่า “ทุกพฤติกรรมต้องมีสาเหตุที่มาที่ไป” หลังจากรับเด็กชายเอเข้ามาเรียน ในช่วงสัปดาห์แรก ครูจึงศึกษานิสัยพฤติกรรมความเป็นอยู่ พบว่าเด็กถูกเลี้ยงแบบตามใจมาโดยตลอด เด็กมาโรงเรียนสาย บางวันขาดเรียน ผู้ปกครองทำอะไรไม่ได้ ไม่เข้าเรียนในบางวิชาบ้าง ครูจึงเรียกเด็กมาพูดคุยถามถึงสาเหตุ และให้เด็กเสนอวิธีการแก้ปัญหาเอง หากวันไหนเด็กไม่มาเรียนครูก็จะไปตามที่บ้าน ทำอย่างนี้ บ่อยครั้งในระยะแรก ในขณะที่เดียวกันครูได้ไปค้นหาว่าทำไมเด็กไม่ยอมมาเรียนหนังสือพบว่า เด็กนอนดึก ตัดเกม เที๋ยกับรุ่นพี่ ชี้เกียจตื่นเช้า เรียนไม่รู้เรื่อง จึงได้หาวิธีการแก้ไขปัญหามาโดยนำเอาความรู้ที่ได้รับจากห้องเรียนครูเรื่องหลักการเข้าใจธรรมชาติเด็ก แต่ละวัยพัฒนาการก็แตกต่างกัน พฤติกรรมก็แตกต่างกันไปตามวัย แก้ไขพฤติกรรม โดย “เติมไม่ตัด” หมายถึง ครูไม่ใช้วิธีการเชิงลบกับเขาทั้งการพูดจาและทำที่ แต่จะมองส่วนดีและชื่นชมในสิ่งที่เขาทำหรือพยายามทำ และส่งเสริมพัฒนาเด็กในสิ่งที่เขาชอบทำ

ครูจิรภัทร ยะจา เข้าร่วมกิจกรรมห้องเรียนครู

ในช่วงเวลาหนึ่งเดือนแรกครูได้ใช้ความเป็นกัลยาณมิตร พูดคุยถามไถ่ถึงสารทุกข์สุขดิบทุกเช้าเมื่อเจอกัน จนเด็กเกิดความไว้วางใจต่อครู เกิดความรู้สึกที่ดีต่อครู และชวนคุยถึงเป้าหมายในชีวิตที่อยากเป็น “เอโตขึ้นเออยากเป็นอะไร” “ผมอยากเป็นตำรวจครับ” “แล้วเอคิดว่าการเป็นตำรวจเราต้องยังงะลูกถึงจะไปถึงฝันของเราได้” “คงต้องตั้งใจเรียนมากๆ ครับ” “นั่นหนูรู้ใหม่ว่าหนูควรต้องทำอะไรกับตัวหนู” “รู้ครับ..มาเรียนทุกวันตั้งใจเรียน” “เอของครูน่ารักมาก แสดงว่าเอรักตัวเองแล้ว ครูจะคอยให้กำลังใจนะลูก” ก็ทำแบบนี้อย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่เขาเหมือนกับลูกคนหนึ่ง ซึ่งชมให้กำลังใจในสิ่งที่เขาพยายามทำเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเขามีคุณค่า

สองเดือนผ่านไปพฤติกรรมเด็กเริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางดี ขึ้น เด็กมาโรงเรียนเข้าทุกวัน ตั้งใจเรียน เข้าเรียนทุกวิชาไม่สร้างปัญหาให้ครูผู้สอนและเพื่อน สิ่งที่ครูทำคือการ “เติม” ให้กับเด็กชายเออีกเพื่อให้เขาเห็นถึงคุณค่าของตัวเอง คือทางโรงเรียนได้ตั้งวงดุริยางค์ครูได้มองเห็นว่า เด็กชายเอมีความสามารถในด้านดนตรี น่าจะนำมาส่งเสริมพัฒนาเขาได้ จึงส่งเสริมให้เด็กชายเอเรียน เขาสามารถเรียนได้และพัฒนาตนเองมาเป็นผู้ควบคุมวงดุริยางค์ของโรงเรียน ทุกครั้งเมื่อเขาเล่นก็ได้รับเสียงชื่นชมจากคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ครูจะนำมาเล่าให้เอฟังว่ามีใครชมเขา ครูสังเกตเห็นรอยยิ้มของเขา มันเป็นรอยยิ้มของเด็กที่มีความสุข นอกจากนั้นเอยังเป็นนักฟุตบอลของโรงเรียนโดยเข้าแข่งขันในทีมเยาวชนของชมรมหลายครา ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ

ครูจิรภัทรา ยะจา (เสื้อดำ) กับวิทยากรครูพบห้องเรียนครู

ผลที่เกิดขึ้นกับตัวเด็ก

จากการได้ดูแลเด็กชายเอมาตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้น ม.2 ปีการศึกษา 2560 พบว่าเด็กชายเอมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น มีความรับผิดชอบในงานที่ทำมีลักษณะการเป็นผู้นำโดยปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้าห้อง ม. 2 ทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุม, มีโอกาสในวงดุริยางค์ มีจิตอาสาโดยช่วยเหลืองานต่างๆ ในโรงเรียน เช่น งานยกของ ขนของ ช่วยนักร้องการโรง ทำงานในชมรม จิตอาสาร่วมกับทีมงานจิตอาสา อำเภอบ้านธิ เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเตียงในอำเภอบ้านธิ เป็นนักกีฬาฟุตบอลของโรงเรียนและทีมชมรมหลายครา

เข้าร่วมวงดุริยางค์ของโรงเรียน

จิตอาสาเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง

จากการสอบถามผู้ปกครอง พบว่าเด็กช่วยงานบ้านช่วยยาย ทำอาหาร ไม่เที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน บางครั้งยังทำงานหารายได้พิเศษ ในด้านการเรียน ผลการเรียนดีขึ้นตั้งใจเรียนเข้าเรียนสม่ำเสมอในด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน เป็นคนมีอัธยาศัย มีน้ำใจกับเพื่อน น้อง เป็นอย่างดี

ผลที่เกิดขึ้นกับตัวครู

เป็นความรู้สึกที่ภูมิใจ สุขใจ ภูมิใจ ที่ทำให้เด็กคนหนึ่งที่สังคมไม่ต้องการ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เป็นคนดีของสังคม และสามารถเรียน เล่น ทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การทำงานที่สำคัญ เราต้องเชื่อว่า “เด็กเปลี่ยนแปลงได้..ถ้าเรามองมุมบวกและส่งเสริมสิ่งที่ดีให้กับเขา”

ความน่าสนใจของบทเรียนนี้

1. ครูจิรภัทรมีความตั้งใจที่ดีในการปรับพฤติกรรมเด็กอีกทั้งมีมุมมองเชิงบวกว่าเด็กต้องเปลี่ยนแปลงได้จึงให้โอกาสเด็กทุกๆ ที่ครูท่านอื่นในโรงเรียนไม่คิดว่าเด็กจะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อครูมีมุมมองเชิงบวกว่าเด็กจะเปลี่ยนแปลงได้และให้โอกาสเด็กจึงเกิดความพยายามในการทำงานกับเด็กแม้ว่าจะพบความยากลำบากและอุปสรรค
2. ครูใช้วิธีเชิงบวกโดยเริ่มจากการสร้างสัมพันธภาพและสร้างความไว้วางใจโดยทำอย่างสม่ำเสมอและค่อยๆ ดึงเด็กมาให้ความร่วมมือหลังจากนั้นค่อยๆ เสริมสร้าง Self esteem ให้กับเด็ก ด้วยการให้เด็กทำในสิ่งที่เด็กถนัดจนเด็กเกิดความภูมิใจเมื่อเด็กมี Self esteem เรื่องการเรียนก็ดีขึ้นตามมา

บทเรียนดำเนินงานโดยวิธีการเชิงบวกในการช่วยเหลือเด็กชายกรณี

โดยครูลักขณา บุตรพรม และ ครูพรประภา หวานพร้อม

โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

เด็กชายอัน ผิวคล้ำผมหยักศก อยู่กับพ่อซึ่งมีอาชีพรับจ้าง ครอบครัวยากจน ครูสังเกตเห็นว่าอันจะชอบนั่งเงิบๆ คนเดียวไม่ค่อยพูด ไม่ชอบเล่นกับเพื่อน ครูได้สอบถามจากครูประจำชั้นและครูประจำรายวิชาถึงพฤติกรรมของดช.อัน ได้ข้อมูลเหมือนกันว่า ดช.อันเป็นเด็กเงิบๆ ไม่ค่อยคุยกับใครและได้ข้อมูลจากครูท่านอื่นว่าแม่ของเด็กชายอันเสียชีวิตหลังจากที่คลอดเด็กชายอัน ครูเลยคิดว่าหรือเพราะเหตุนี้ทำให้เด็กชายอันถึงชอบอยู่ลำพังคนเดียว และมีอาการซึมเศร้า

เด็กชายอันถูกเรียกมาที่ห้องฝ่ายปกครองกับนักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีปัญหาเรื่องตรวจพบฉี่สีม่วงและสูบบุหรี่ครูจึงได้เรียกผู้ปกครองของเด็กชายอันมาพบ แต่พอฟังเรื่องราวชีวิตของพ่อเด็กชายอันครูก็เห็นใจพ่อ ถึงแม้ชีวิตจะลำบากแต่ก็มีจิตอาสาช่วยเหลืองานทางราชการ พ่อก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ตั้งใจทำงานเก็บเงินเพื่อไว้เลี้ยงลูก

การทำงานกับเด็ก

เป็นครั้งแรกที่ครูได้เข้ามาอบรม “ห้องเรียนครู” ครูจึงได้นำเรื่องราวของเด็กชายอันมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับวิทยากร เพราะคิดว่าเด็กน่าจะมีอาการซึมเศร้า ซึ่งจากการแลกเปลี่ยนทำให้ได้ข้อคิดจากวิทยากรว่า “เราไม่ควรตัดสินใครโดยไม่มีหลักฐาน อย่าเอาความรู้สึกและความคิดเห็นของเราไปตัดสิน” หลังจากกลับจากอบรม ครูจึงประชุมกับคณะครูเพื่อร่วมแก้ปัญหาอีกครั้ง สรุปว่าประสานผู้ปกครองเพื่อพาเด็กไปพบแพทย์ที่ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือและผลวินิจฉัยจากแพทย์ระบุว่าเด็กเป็นโรคซึมเศร้าแพทย์ให้ยามาทาน หลังจากนั้นเด็กชายอันก็ร่าเริงขึ้นพูดคุยเล่นกับเพื่อนๆ กลายเป็นคนละคน นอกจากนั้นก็นำสิ่งที่วิทยากรได้ร่วมแลกเปลี่ยนในกรณีของเด็กชายอันมาทดลองปฏิบัติกับเด็กชายอันโดยการใช้วิธีการเชิงบวกทั้งการพูดและท่าที่เชิงบวก ไม่มีการใช้คำพูดเชิงลบ โดยเริ่มจากการทักทายสวัสดีกันทุกวันทีพบเจอ ลูบหัว จับมือ ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบ “อัน เป็นอย่างไรบ้างสบายดีไหม มีเรื่องอะไรจะเล่าให้ครูฟังหรือเปล่าวันนี้” เพื่อให้เด็กรู้สึกว่าคุณครูเป็นห่วง เป็นผู้ฟังมากขึ้น ทำแบบนี้เรื่อยๆ จนเด็กเกิดความรู้สึกไว้วางใจ ระหว่างที่พูดคุยกัน ครูจึงทราบว่า เด็กชายอัน ชอบเกี่ยวกับเครื่องเสียง และมีความสามารถซ่อมเครื่องเสียง เดินสายไฟ ครูจึงได้ไปพูดคุยกับครูฝ่ายไอที ที่ดูแลเรื่องนี้ เพื่อให้เด็กชายอันได้มาเป็นผู้ช่วยครูในการดูแลเครื่องเสียงของโรงเรียน เวลามีสอนของโรงเรียนที่จะใช้เครื่องเสียงเด็กชายอันจะเป็นผู้ดูแลเครื่องเสียงด้วย ซึ่งเด็กชายอันทำหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

ครูลักขณา บุตรพรม กับกิจกรรมห้องเรียนครูและรับบริจาคเงิน

วันหนึ่งได้เกิดเหตุขึ้นขณะที่โรงเรียนมีงานโรงเรียนและเด็กชายอันเป็นผู้ดูแลเครื่องเสียงด้วย เครื่องเสียงเกิดดับขึ้นมากะทันหัน ครูฝ่ายไอที ที่ดูแลงานด้านนี้เดินเข้ามาตะโกนต่าเด็กชายอันอย่างเสียงดัง เด็กชายอันทำอะไรไม่ถูกจึงรีบวิ่งหนีออกไปด้วยอาการตกใจ ครูเห็นเหตุการณ์ที่อันโดนครูด่า รู้สึกสงสารอันมาก แต่ยังไม่สามารถไปทำอะไรได้

วันต่อมาครูก็ต้องเดินทางมาอบรมห้องเรียนครูอีกครั้ง ก็ได้นำเรื่องราวของเด็กชายอันมาแลกเปลี่ยนอีกในเหตุการณ์ดังกล่าววิทยากรก็ได้แลกเปลี่ยนและแนะนำให้ทำงานความคิดและความรู้สึกกับเด็กมากขึ้น ครูจึงกลับมาทำงานกับเด็กโดยเรียกเด็กชายอันมาพูดคุยถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวันที่เครื่องเสียงดับและโดนครูด่า “อันรู้สึกอย่างไรบ้างลูกในวันนั้น..ผมตกใจและกลัวครูด่าครับ” “ครูเข้าใจลูกนะ แต่เหตุการณ์แบบนี้ที่เครื่องเสียงจะดับมันก็สามารถเกิดได้ไม่ใช่ไม่เคยเกิด มันไม่ใช่ความผิดของลูกนะ ลูกก็ตั้งใจทำดีที่สุดแล้ว ส่วนครูท่านนี้เขาเป็นคนที่ไม่โง่งายเขาก็ทำกับหลายๆ คนเหมือนกัน ไม่ใช่ทำกับลูกคนเดียว”

“แล้วอันคิดอย่างไรต่อ..ผมไม่กล้าไปยุ่งกับเครื่องเสียงแล้ว”
“เครื่องเสียงเป็นสิ่งที่ลูกชอบมากไม่ใช่หรือ แล้วถ้าไม่มีลูกมาช่วยดูแลเครื่องเสียงให้ เวลาที่ครูต้องฝึกซ้อมนางรำ พวกเราคงเสียใจเหมือนกันนะ อุตส่าห์ทำงานด้วยกันมาตั้งหลายครั้ง ครูว่า ลูกต้องเข้มแข็ง ต่อสู้กับปัญหา ลูกต้องพิสูจน์ว่าเรามีความสามารถทำสิ่งนี้ได้เพื่อให้ครูเขาเห็น ส่วนเรื่องอารมณ์ของครู ถ้าเราเข้าใจว่าเขาเป็นคนแบบนั้นเวลาเกิดสถานการณ์อันก็เลยออกมา และอันอาจจะเจอคนแบบนี้อีกในวันข้างหน้าอันจะต้องไปพบเจอกับคนอื่นมากมาย ถ้าอันเข้าใจคนๆ นั้น การกระทำของเขาก็จะไม่มีผลอะไรกับเรา ...อันลองเอาสิ่งที่ครูพูดไปคิดก่อนก็ได้” “ครับ ผมจะกลับไปคิดดูครับ”

หลายวันผ่านไป ครูได้ถามอันอีกครั้ง “เป็นอย่างไรครับ ดีขึ้นหรือยัง” “ผมไม่เป็นไรแล้วครับ ผมจะทำงานที่ผมชอบต่อไปครับและจะทำงานให้ครูด้วย” “สุดยอดครับ” “ผมมีเรื่องจะเล่าให้ครูฟังครับ วันเสาร์อาทิตย์ผมจะไปทำงานซ่อมเครื่องเสียงต่อลำโพงที่ร้านในตลาด ผมได้เงินมา 8,000 บาท ผมให้พ่อหมดเลยครับ พ่อดีใจมากครับ” (ในความรู้สึกของครู รู้สึกดีใจมากที่อันกล้าที่จะเล่าเรื่องราวของตัวเองให้ครูฟัง จากที่อันเป็นเด็กเงียบๆ ไม่ค่อยพูดคุยกับใคร) “ครูดีใจด้วยนะ ครูน้ำตาซึมเลยที่ฟังอันเล่า ครูภูมิใจแทนพ่อเลย ครูขอกอดหน่อยนะ อันเป็นลูกกตัญญูนะ ครูชอบใจนะที่อันมาเล่าให้ครูฟัง ลูกศิษย์ของครูเป็นคนดีไม่เอาปัญหามาทำให้ตัวเองท้อแท้ แต่กลับมีพลังในการต่อสู้ชีวิต” จากนั้นอีกสองสัปดาห์ พ่อของเด็กชายอันก็ถูกรถชน ต้องไปนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลและเป็นช่วงที่เด็กชายอันสอบกลางภาคพอดี เด็กชายอันต้องไปนอนเฝ้าพ่อที่โรงพยาบาลทุกคืน เพราะไม่มีญาติเลย ครูไปหาอันและพูดให้กำลังใจอัน ให้อันต่อสู้กับชีวิตให้ได้ อันยังมีครูอยู่และครูได้บอกอันว่าเพื่อนๆ ครูที่ครูไปอบรมในห้องเรียนครูมา เขาได้ฝากเงินมาช่วยเหลือนันด้วยนะ แต่ครูจะให้อันเบิกเป็นระยะๆ ซึ่งครูจะดูแลการรับจ่ายให้อันนะ

ในงานปัจฉิมนิเทศเด็กที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากเสร็จพิธี เด็กชายอันคลานเข้ามาหาครูพร้อมดอกไม้ ก้มกราบครูและร้องไห้ และบอกกับครูว่า “ผมจะเรียนต่อม.4 ที่โรงเรียนแห่งนี้ต่อไปครับครู” ครูก็น้ำตาไหล

ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก

เด็กชายหายจากโรคซึมเศร้า โดยไม่ต้องไปรับยาต่อจากโรงพยาบาล สดใสร่าเริง มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนและคนรอบข้างมีพฤติกรรมดีขึ้นไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดและบุหรี่ยีกเลย เป็นเด็กมีน้ำใจช่วยเหลือพ่อโดยการหางานทำพิเศษในวันหยุด กล้าพูดกล้าถาม มีเป้าหมายในการเรียนและเป้าหมายในชีวิต

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

ความปลื้มปิติ ความภาคภูมิใจ อิ่มใจ ที่เห็นเด็กคนหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เห็นเขามีเป้าหมายในชีวิตของตนเอง สิ่งที่ครูทำโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ในห้องเรียนครูมาทดลองปฏิบัติและได้กลับไปแลกเปลี่ยนกับวิทยากรและได้วิธีการทำงานกับเด็กโดยวิธีการเชิงบวกมาใช้กับเด็ก “ขอขอบคุณห้องเรียนครู”

ความน่าสนใจของบทเรียนนี้

1. ครูมีความตั้งใจในการปรับพฤติกรรมเด็กติดตามอย่างต่อเนื่อง โดยนำกรณีศึกษาไปร่วมแลกเปลี่ยนในกิจกรรมห้องเรียนครูทั้งข้อคิดในเรื่องการไม่ด่วนตัดสินเด็กที่มาจากความคิดและความรู้สึกของครูโดยไม่มีหลักฐานที่ชัดเจน จึงเป็นผลให้เด็กได้รับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ และเด็กก็ได้รับยามารักษาจนอาการดีขึ้นนอกจากนี้ ครูยังได้นำวิธีการเชิงบวกมาทดลองทำงานกับเด็กตามที่วิทยากรได้แลกเปลี่ยนในห้องเรียนครู
2. ครูใช้วิธีเชิงบวกโดยเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์ภาพและสร้างความไว้วางใจโดยทำอย่างสม่ำเสมอและค้นหาศักยภาพของเด็กกว่าเด็กมีความถนัดด้านเครื่องเสียงหลังจากนั้นจึงค่อยๆ เสริมสร้าง self esteem

บทเรียนการดำเนินงานเรื่องการสร้างวินัยเชิงบวก ในโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว สพป.เชียงใหม่ เขต 3

โรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว

ความเป็นมา

โรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนเชื้อชาติจีนอยู่เป็นจำนวนมากและในชุมชนที่นักเรียนอยู่มีการใช้ความรุนแรงค่อนข้างมาก ซึ่งผู้บริหารไม่ต้องการให้เกิดความรุนแรงในสังคม ไม่ต้องการให้มีการวิวาทกันระหว่างชนเผ่า จึงมีแนวคิดที่ว่าความรุนแรงสามารถแก้ไขที่ต้นเหตุคือจากสภาพครอบครัวและสถานศึกษา

นอกจากนี้ผู้บริหารพบว่าทั้งครูและผู้ปกครองมีความรักและปรารถนาดีต่อเด็ก แต่ไม่ทราบวิธีที่ทำอะไรในการปรับพฤติกรรมของเด็ก ด้านผู้ปกครองเมื่อรักมากก็เอาอกเอาใจเสียจนเกินเลย หรือก็ใช้ความรุนแรงมากในการจัดการด้วยความที่อยากให้ได้ผลโดยเร็วและจริงจัง นั่นคือการใช้อารมณ์ทำให้เกิดการกระทำที่รุนแรง สิ่งที่สามารถทดแทนการลงโทษเกิดผลดีต่อการลดความรุนแรงได้คือการสร้างวินัยเชิงบวก

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเชื่อว่าบุคคลใดเมื่อได้รับประสบการณ์ในชีวิตมาเช่นไร ก็จะถ่ายทอดไปให้คนอื่นอย่างนั้นเมื่อนักเรียนได้รับความรุนแรงก็จะถ่ายทอดความรุนแรงต่อไปเมื่อมีโอกาส แต่ถ้าสร้างให้เขามีวินัยเชิงบวก พฤติกรรมก็จะถ่ายทอดออกไปด้วยความอ่อนโยนและสร้างสรรค์ สังคมจึงจะอยู่ได้อย่างมีความสุข

การดำเนินงาน

1. ใช้พลังจากภายนอกมาช่วยในการขับเคลื่อน โดย

- หยิบยกเหตุการณ์กรณีปัญหาทางจิตเวชฆ่าเด็กในหมู่บ้าน 5 ศพ
- นโยบายของผู้บังคับบัญชา
- ขอคำแนะนำจาก ดร.สมบัติ ตาปัญญา มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กและศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ผอ.ธีร ภาวังกนันทน์)

2. จัดทำโครงการสร้างวินัยเชิงบวก

- ประเมินผลทัศนคติของครู และความรุนแรงในสถานศึกษาก่อนดำเนินการ

การดำเนินงานด้านครู โดย

- ปรับทัศนคติที่มีต่อการลงโทษว่าเป็นสิ่งที่มีผลกระทบไปในทางที่สร้างปัญหาไม่ได้แก้ปัญหาโดย ดร.สมบัติ ตาปัญญา

อบรมวินัยเชิงบวก

- อบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเน้นการปฏิบัติต่อกับ ดร.สมบัติ ตาปัญญา นักจิตวิทยา นักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวก โดย ดร.สมบัติ ตาปัญญา
- ตอกย้ำความเข้าใจต่อการดำเนินงานด้วยวิธีเชิงบวกกับเด็ก โดยเชิญวิทยากรมาให้ความรู้กับคณะครูทั้งโรงเรียน (ห้องเรียนพบสุขโดยครูพบ)
- เปิดคลินิกให้คำปรึกษาการใช้วินัยเชิงบวกในการจัดการกับนักเรียนโดยประสานการทำงานกับ ดร.สมบัติ ตาปัญญา

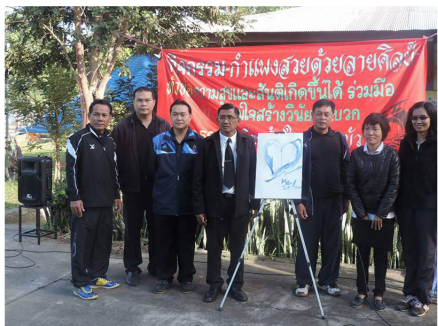
- แจ้งนโยบายของโรงเรียน คือ
 1. ให้อยู่ด้วยกันดีๆ ทำน้ำเสียงให้ดีๆ ปฏิบัติต่อกันดีๆ
 2. ให้ใช้วินัยเชิงบวกกับทุกคน
 3. งดการใช้ไม้เรียวและความรุนแรงทุกชนิดให้เปลี่ยนไม้เรียวเป็นไม้นำสายตาและเปลี่ยนไม้เรียวให้มีสีสันทันขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก
- ให้ครูเขียนเล่าเรื่องราวในการนำวินัยเชิงบวกไปใช้กับเด็ก โดยส่งให้ผู้อำนวยการ ว่าพบเจอเหตุการณ์อะไร ครูใช้วิธีการเชิงบวกจัดการกับปัญหานั้นอย่างไร และผลเป็นอย่างไรแล้ว เผยแพร่ในไลน์กลุ่มครูในโรงเรียนเพื่อเป็นแบบอย่าง
- จัดทำป้ายตรงบริเวณลงเวลามาปฏิบัติหน้าที่ของครู “ ห้ามโกรธ โปรดอภัย ใจเย็นๆ ”

การดำเนินงานด้านนักเรียน

- สนับสนุนส่งเสริมให้จัดกิจกรรมอบรมแกนนำนักเรียนให้เข้าใจวิธีการเชิงบวก นำไปใช้กับเพื่อนๆ
- สนับสนุนให้จัดกิจกรรมสร้างการรับรู้ด้วยวิธีการเชิงบวก เช่น ประกวดภาพวาดโปสเตอร์ลดความรุนแรง ประกวดวาดภาพฝาผนังเรื่องการสร้างวินัยเชิงบวก กิจกรรมรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรง ตัดโปสเตอร์

กิจกรรมสร้างการรับรู้และรณรงค์เรื่องวินัยเชิงบวกกับนักเรียน

กิจกรรมรณรงค์การสร้างวินัยเชิงบวกกับนักเรียน

กิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้า ครูใช้วินัยเชิงบวกโดยเน้นการชมเชยเด็ก ไม่มีการตำหนิหรือวิจารณ์เด็ก

ผู้บริหารและคณะครูเข้ารับการอบรมห้องเรียนพบสุขกับ “ครูพบ” นายเกียรติยง ประวิณวรกุล นักจิตวิทยา

ผลการดำเนินงาน

1. จากการประเมินความรุนแรงเปรียบเทียบก่อนและหลังการดำเนินโครงการพบว่าครูมีทัศนคติที่ไม่เห็นด้วยต่อการลงโทษเด็กด้วยวิธีการที่รุนแรงเพิ่มขึ้น เช่น ไม่เห็นด้วยกับความคิดว่า การลงโทษเป็นวิธีเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพ หรือ การลงโทษ เป็นการปลูกฝังวินัยให้กับเด็ก อีกทั้งบรรยากาศในการอยู่ร่วมกันของโรงเรียนดีขึ้น
2. จากการรายงานพบว่า ครูสามารถจัดการกับเด็กนักเรียนด้วยวิธีการเชิงบวก
3. นักเรียนมีพฤติกรรมเชิงบวก หรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ดีขึ้น
4. นักเรียนสามารถสะท้อนการสร้างวินัยเชิงบวกในโรงเรียนออกมาในรูปแบบต่างๆ ได้

ผลงานนักเรียนเรื่องการสร้างวินัยเชิงบวก

ปัญหาหนีเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ ไม่ส่งงาน เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

1. คอยซักถาม พูดคุย ให้ความรักความอบอุ่น ให้ข้อคิดแก่นักเรียนที่มีปัญหา ใช้น้ำเสียงที่ดี ๆ ซักจูงตบไหล่เบา ๆ
2. สร้างข้อตกลงร่วมกัน หากผิดข้อตกลงจะถูกตัดสิทธิ์บางประการ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน
3. ให้รางวัลเมื่อนักเรียนทำถูกต้อง ปรบมือ โดยการให้ของรางวัล พูดชมเชย ชี้ให้เห็นความผิด แล้วให้ทำความดีเพิ่ม
4. ให้ความเป็นกันเอง เปิดโอกาสนักเรียนพูดแสดงความรู้สึกออกมา แสดงความเห็นอกเห็นใจ
5. ใช้เทคนิคแสดงภาษาท่าทางบอกนักเรียน ใช้เทคนิคสงบเงียบบางจังหวะ เทคนิคสบต่านักเรียน
6. ใช้สติ๊กเกอร์รูปต่างๆ สะสมความดี สะสมงานแล้วนำมาแลกรางวัล ทำเป็นสถิติให้นักเรียนได้เห็นชัดเจน สะสมคะแนนขึ้นงาน
7. ใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลายในการสร้างความสนใจของนักเรียน
8. สร้างความเป็นมิตร ดูแลเป็นพิเศษ ตัดเล็บให้ ผูกมิตร ให้เกียรตินักเรียน
9. มอบความไว้วางใจให้ทำหน้าที่สำคัญ
10. กระตุ้นติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่องในการส่งงาน โดยการถามไถ่ถึงปัญหาที่ไม่ส่งงาน ให้โอกาสมาส่ง

ปัญหานักเรียนทะเลาะกัน รังแกกัน แกล้งกัน

1. ใช้กีฬาที่เน้นความสามัคคี เช่น วิ่ง 31 ขา สร้างความมีน้ำใจ มีความมุ่งมั่น
2. ชี้ให้เห็น เข้าใจความรู้สึกของตนเอง หากเป็นผู้ถูกรังแกบ้าง จนสำนึกการกระทำผิดของตน
3. เบี่ยงเบนความสนใจ หากิจกรรมให้ทำเพิ่มเติม
4. ให้สวดมนต์ก่อนเริ่มบทเรียน

การสร้างระเบียบ จิตอาสา

1. ชื่นชมให้ความสนใจถ่ายภาพเมื่อนักเรียนมีระเบียบแถวที่ดี
2. บอกกล่าว และปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง
3. ให้นักเรียนช่วยงานในสิ่งที่นักเรียนชอบ

ความน่าสนใจของบทเรียนโรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว

เป็นการดำเนินงานที่ริเริ่มโดยผู้บริหาร ภายใต้สถานการณ์ที่มีความรุนแรงในโรงเรียนค่อนข้างมาก แม้ว่าผลลัพธ์ในเชิงวิธีการบางอย่างของครูอาจจะยังไม่สมบูรณ์นัก แต่กระบวนการทำงานของผู้บริหารที่พยายามปรับเปลี่ยนวิธีการของครูในการดูแลเด็ก ส่งผลให้ครูมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนั้นน่าสนใจโดยมีทั้งการอบรมให้ความรู้ครูทั้งโรงเรียนโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญหลายครั้ง การมีระบบการให้คำปรึกษาครู การมีระบบการติดตามโดยให้ครูบันทึกพฤติกรรมเด็ก การสร้างบรรยากาศของการไม่ใช้ความรุนแรงทั้งระหว่างครูด้วยกัน ระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนด้วยกัน การทำงานอย่างต่อเนื่องของผู้บริหารทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นในโรงเรียน

3. บทเรียนการดำเนินงานของโรงเรียนกับเด็กกลุ่มเปราะบางหรือกลุ่มนักเรียนติด 0 ร มส

บทเรียนการดำเนินงานโครงการ 70 คน 70 ความดี ในการแก้ไขปัญหานักเรียนติด 0 ร มส

โรงเรียนระโนด จังหวัดสงขลา สังกัด สพม.16

ความเป็นมา

จากข้อมูลในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของฝ่ายกิจการนักเรียน นักเรียนของโรงเรียนระโนดพบว่า มีนักเรียนกลุ่มเปราะบางกลุ่มหนึ่งที่ต้องการได้รับการช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน คือ ติด ร มส 0 ติดยาเสพติด เกเรก้าวร้าว ทะเลาะวิวาท เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อการศึกษาถึงขั้นหลุดออกจากระบบ และถ้าเด็กหลุดออกจากระบบโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนมีความกังวลว่าอนาคตเด็กจะเป็นอย่างไร

ผู้บริหารโรงเรียนพบว่า ที่ผ่านมาโรงเรียนสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้ในระดับหนึ่งแต่สักระยะพฤติกรรมนักเรียนก็เหมือนเดิม ผู้บริหารจึงพยายามหานวัตกรรมใหม่ๆ ซึ่งสร้างสรรค์ในการทำงานกับเด็กโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งครูและเด็กและน้อมนำศาสตร์พระราชามาเป็นหลักในการทำงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และภายใต้แนวคิด “การสร้างคุณค่าในตัวเอง”

โรงเรียนระโนด

เริ่มต้นจากการหาแนวร่วมในการทำงาน

ผู้บริหารมีแนวคิดที่จะทำงานกับเด็กกลุ่มเปราะบาง จึงได้มีการวางแผนหาแนวร่วมที่เป็นคณะครูและผู้เกี่ยวข้องมาร่วมในการทำงานครั้งนี้ โดยที่ไม่ได้ใช้วิธีสั่งการแต่อย่างใด หากแต่ทำโดยให้ครูสมัครใจด้วยตนเอง กระบวนการที่ผู้บริหารทำ คือ

1. ประชุมคณะครูเพื่อบอกความตั้งใจ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และแจ้งว่าการทำงานนี้จะเป็นโครงการต่อเนื่องระยะยาวและต้องมีการทำงานกับเด็กโดยวิธีเชิงบวก จนได้ครูที่มีแนวคิดเชิงบวกมาร่วมทำงาน 17 คน
2. ประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจในการทำงานกับเด็ก
3. แสวงหาเครือข่ายที่จะมาทำงานร่วม จนได้เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนอำเภอระโนด ในการออกแบบหลักสูตรกับโรงเรียนและร่วมเป็นที่เลี้ยง

กระบวนการทำงานกับเด็ก

1. **ขั้นการสร้างความเข้าใจกัน** ผ่านกิจกรรมค่าย โดยโรงเรียนนำนักเรียนกลุ่มเป้าหมายมาเข้าค่ายกับครู 17 คนที่เข้าร่วมโครงการเป็นเวลา 3 วัน 2 คืน เพื่อให้เกิดการร่วมทุกข์ร่วมสุข กินด้วยกัน นอนด้วยกัน ทำกิจกรรมด้วยกัน โดยทีมสภาเด็กและเยาวชน อ.ระโนด มาเป็นวิทยากรกระบวนการในค่าย โดยเป้าหมายต้องให้เกิด “ครูเข้าใจเด็กเด็กเข้าใจครู” เกิดความเชื่อใจและไว้วางใจซึ่งกันและกันจนนักเรียนเกิดความไว้นับถือเชื่อใจและบอกเล่าปัญหาของตนเองให้คุณครูประจำโครงการรับรู้ ครูแต่ละคนจะต้องรู้ว่าจุดเด่นของนักเรียนแต่ละคนว่าเป็นอย่างไรไว้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา ในช่วงสุดท้ายของค่ายจะมีกิจกรรมเปิดใจ ขอขมาคุณครู ผูกข้อมือรับขวัญเพื่อให้นักเรียนเกิดความประทับใจ มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาตนเอง และกลุ่มร่วมกันเพื่อกลับไปดำเนินกิจกรรมต่อที่โรงเรียน

2. **ขั้นการสร้างการเข้าถึง** หลังจากกลับจากค่าย ครูค้นพบว่าเด็กมีความสามารถและความถนัดในด้านใดบ้างเป็นช่วงการต่อยอด เพื่อสร้างความมั่นใจว่า “คุณมีอะไรดีๆ ในตัวเองที่คุณทำได้” เป้าหมายคือ **การสร้างคุณค่าในตัวเอง** ในการนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากกลับมาเป็นสร้างสรรค์ ซึ่งก็จะมีกลุ่มที่ถนัดด้านกีฬา กลุ่มที่มีความสามารถและสนใจด้านดนตรี กลุ่มที่มีความสามารถด้านศิลปะโดยมีครูเป็นที่เลี้ยง ที่ทำหน้าที่เป็นโค้ช ในการกระตุ้นให้เด็กคิดวางแผนและดำเนินกิจกรรม

น้องๆ ที่เข้าโครงการ มีความสามารถทางดนตรี และครูที่เป็นที่เลี้ยง

3.ขั้นการพัฒนา ให้เด็กสร้างสรรค์กิจกรรมตามความถนัด โดยเริ่มจาก คิดเอง ทำเอง เช่นกิจกรรมแสดงดนตรีหาเงินช่วยเหลือผู้ป่วยติดเตียง การจัดกิจกรรมข้าวล้นบาตรหรือบุญล้นบาตร ส่วนที่ล้น นำไปช่วยเหลือคนที่เดือดร้อนจำเป็น กลุ่มที่มีภาวะผู้นำและกลุ่มที่ชอบการนำทนทานการ ครูให้มาฝึกการเป็นกระบวนกรนำกิจกรรมและหาเวทีให้เด็กไปเป็นกระบวนกรจัดกิจกรรมค่ายโดยไปทำร่วมกับครู

นอกจากนั้นเด็กจะถูกพัฒนาตนเอง โดยได้ไปทำงานร่วมกับเยาวชนกลุ่มอื่นๆ เพื่อได้เปิดมุมมองแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาตัวเองและการนำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์มาจัดกิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ที่โรงเรียน จัดเป็นชมุเรียนรูต่างๆ เช่น ทำถุงผ้า ตาข่ายดักฝัน ทำของเล่น ทำลูกปัด มัดย้อมอาหารพื้นบ้าน ชมุดนตรี โดยเด็กๆ จะแบ่งกันเป็นผู้รับผิดชอบแต่ละชมุสาคิการทำให้ กลุ่มที่มีความถนัดด้านศิลปะก็จะเป็นคนเขียนป้ายงาน ป้ายชมุต่างๆ ตกแต่งชมุ แต่ละคนจะรับผิดชอบงานจนเก็บงาน

น้องๆ ที่มีความสามารถด้านศิลปะ

กิจกรรมบุญล้นบาตร

ผลที่เกิดขึ้นกับเด็ก

จากการดำเนินงานพบว่านักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างชัดเจน จากมาเรียนสายเป็นประจำก็มาโรงเรียนเช้า มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น การติ ร 0 ก็ไปตามแก้จนหมด ผลการเรียนดีขึ้น จากพฤติกรรมติดลบกลายมาเป็นนักเรียนที่มีความเป็นผู้นำ ซึ่งสามารถต่อยอดไปยังกิจกรรมอื่นๆ ได้ มีจิตอาสาช่วยเหลือโรงเรียนและคุณครูโดยไม่ต้องให้ว่าน ช่วยเหลือพ่อแม่มากขึ้น ไม่เที่ยวเตร่เหมือนแต่ก่อน

น้องๆในโครงการ เยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง

เสียงสะท้อนจากเด็ก

เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเองมองเห็นคุณค่าในตนเอง เด็กบอกว่า “เมื่อก่อนจะรู้สึกว่าคุณค่าไม่เป็นที่ยอมรับและมองตัวเองว่าเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงไม่อยู่ในสายตาครู ครูจะมองผ่านเราไปในทุกๆ เรื่อง” และเด็กจะมองตัวเองว่า “ฉันเป็นเด็กเกเร ฉันไม่มีความสามารถ” และเด็กจะไม่เคยคิดถึงเป้าหมายในชีวิตของตนเอง ปล่อยไปวันๆ แต่ตอนนี้มีเป้าหมาย ว่าต้องเรียนจบ และอยากไปเรียนต่อ เด็กบอกว่า “รู้สึกว่าคุณค่าความสามารถทำอะไรได้เหมือนคนอื่น” เด็กได้เรียนรู้เรื่องการวางแผนการแก้ปัญหา “ตอนนี้รู้สึกว่าคุณครูอยู่ข้างๆ เขา จากแต่ก่อนไม่ได้รู้สึกแบบนี้ สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกแบบนี้ เกิดตั้งแต่การเข้าค่ายร่วมกับกับครู”

น้องๆ ในโครงการกับคณะครูและผู้บริหาร

เสียงสะท้อนจากครู

“จากเดิมเป็นครูฝ่ายปกครอง มุมมองของเรา เด็กที่ไม่ถูกระเบียบเด็กที่มีปัญหาต้องจัดการให้เด็ดขาด แต่พอได้เข้ามาอบรมในโครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก ทำให้ความคิดเปลี่ยน เปลี่ยนตัวเองในการมองเด็กเป็นบวกมากขึ้น ว่าเด็กแต่ละคนแตกต่างกัน”

“บางคนเข้าร่วมโครงการเพราะชอบชื่อโครงการ “โครงการโรงเรียนคุ้มครองเด็ก” ต้องให้โอกาสเด็กจากการเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เราได้รู้จักเด็กมากขึ้น (จากการเข้าค่ายร่วมทุกซ์ร่วมสุขด้วยกันได้มีโอกาสได้ใช้ชีวิตร่วมกัน) จากเดิมเรามองเขาผ่านๆ ไม่เคยเห็นมุมดีๆ สิ่งดีๆ ในตัวเขา ฟังเขามากขึ้น”

“แต่ก่อนคาดหวัง สอนแล้วต้องได้ เน้นที่เกรดคะแนนเป็นตัวตัดสินเด็ก แต่พอได้อยู่ด้วยกันทำให้เราเห็นอีกมุมหนึ่งของเด็กว่าเด็กมีความถนัดความสามารถอีกหลายอย่าง เช่น ทำกับข้าว เป็น จับกุงเป็น นี่คือทักษะชีวิต”

ความน่าสนใจของบทเรียนโรงเรียนระนอง

1. ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการสร้างแนวร่วมครูจากความสมัครใจ ทำให้ครูที่มาทำตรงนี้มีมาด้วยความสมัครใจ ไม่ได้ถูกบังคับเมื่อครูมาด้วยความสมัครใจการทำงาน of ครูในลำดับต่อไปจะมีแนวโน้มใช้วิธีเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ
2. กระบวนการแรกที่ทำให้ครูที่สมัครเข้าร่วมโครงการกับเด็กกลุ่มเสียง ได้มาออกค่ายร่วมกัน ใช้ชีวิตร่วมกันถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญทำให้ครูก็มีมุมมองใหม่กับเด็ก เห็นศักยภาพในตัวเด็ก เด็กก็เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครู ถือเป็นกระบวนการที่เปิดใจด้วยกันทั้งสองฝ่าย
3. กลยุทธ์ของผู้บริหารที่ให้ครูที่เข้าร่วมโครงการได้สังเกตศักยภาพหรือข้อดีของเด็กช่วยให้ครูได้สังเกตและมองเห็นศักยภาพของเด็กจริงๆ
4. การทำงานกับเด็กกลุ่มนี้ เมื่อวางแผนให้สอดคล้องกับศักยภาพเด็ก มองผ่านเรื่องวิชาการก็จะพบว่าเด็กมีศักยภาพ เมื่อทั้งครูและเด็กเห็นว่าตนเองมีศักยภาพ เด็กเกิดมุมมองใหม่ต่อตนเอง ครูก็มีมุมมองใหม่ต่อเด็ก ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้เด็กเริ่มให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในด้านการเรียน และวางเป้าหมายในชีวิตอนาคตของตนเอง

บทเรียนการดำเนินงานโครงการสร้างโอกาสทางการเรียน

โรงเรียนคันธพิทยาคาร จังหวัดตรัง สังกัด สพม.13

ข้อมูลสถานศึกษา

โรงเรียนคันธพิทยาคาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ที่ 3 ตำบลปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง มีเนื้อที่ประมาณ 33 ไร่ 1 งาน 69 ตารางวา เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีศึกษา 2560 มีนักเรียนจำนวนทั้งหมด 531 คน โดยแยกนักเรียนในระบบ 461 คน นักเรียนนอกระบบ 70 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษา นายสมปอง ห่วงจริง วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โทรศัพท์ 075-289-900

โรงเรียนคันธพิทยาคาร

ความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ.2555 ท่านผู้อำนวยการ ชอบ มุกดา ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ในปีการศึกษาดังกล่าว ท่านได้สังเกตพบว่านักเรียนที่เข้ามาเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 ช่วงเปิดภาคเรียนใหม่ๆ มีจำนวนนักเรียนเข้ามาเรียนจำนวนมาก แต่พอนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะมีนักเรียนหายไปประมาณ 40% ของทุกๆ ปี ท่านจึงสงสัยว่านักเรียนกลุ่มดังกล่าวไปอยู่ที่ไหน จนกระทั่งพบว่า จากสภาพสังคมของชุมชนในบริเวณตำบลปะเหลียน มีเด็กๆ ที่อายุอยู่ในวัยที่ควรจะอยู่ในโรงเรียนแต่เด็กๆ กลุ่มดังกล่าวใช้ชีวิตโดยเลี้ยงวัวชน บ้างมีว่ตามสถานที่ต่างๆ ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ดื่มน้ำกระเทียมสุบบูหรี และมีครอบครัวก่อนวัยอันควร ท่านจึงได้หาวิธีแก้ปัญหา โดยมีความต้องการที่จะนำนักเรียนกลุ่มที่หายไปจากระบบ ให้กลับมาเรียน จนจบได้รับวุฒิมัธยมศึกษาตามระดับชั้น จึงได้พาคณะครูไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนหนองชุมแสงวิทยา จังหวัดเพชรบุรี และได้ดำเนินการจัดตั้งเป็นโครงการสร้างโอกาสทางการเรียนตั้งแต่ปีพ.ศ.2555 จนถึงปัจจุบัน

ห้องเรียนนักเรียนการศึกษานอกระบบ

กระบวนการจัดการเรียนการศึกษานอกระบบ

1. เริ่มต้นด้วยการสำรวจนักเรียน ที่ออกกลางคันในทุกกรณี และออกเยี่ยมบ้าน เชิญนักเรียนและผู้ปกครองมาพูดคุยสร้างความเข้าใจในการเรียนนอกระบบที่เรียกว่าโครงการสร้างโอกาสทางการเรียน ส่วนในปัจจุบันโรงเรียนได้ประชาสัมพันธ์รับสมัครนักเรียนทั่วไป เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีปัญหาดังกล่าวทุกคนสามารถเข้ามาเรียนได้
2. จัดการเรียนการสอนแบบแบ่งช่วงเวลา (BLOCK COURSE) จัดการเรียนโดยเรียนให้จบเป็นรายวิชา นัดนักเรียนพบครูผู้สอนทุกวันเสาร์ เรียนรายวิชาละ 2 สัปดาห์ ส่วนช่วงวันจันทร์-วันศุกร์ ครูผู้สอนจะทำงานกับผู้เรียนเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม นัดตรวจงานในวันเสาร์ถัดไป การเช็คเวลาเรียน โดยครูผู้สอน จะเช็ค 2 ช่วงคือ ช่วงเช้า และช่วงบ่าย หากนักเรียนมาไม่ครบ 4 ครั้ง นักเรียนจะไม่มีสิทธิ์สอบ ในรายวิชานั้น ต้องลงเรียนใหม่ในภาคเรียนถัดไป โดยนักเรียนจะเรียนครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย/ คณิตศาสตร์ / วิทยาศาสตร์/ ภาษาอังกฤษ/ สังคม/ การงานฯ / ศิลปะ/ สุขศึกษาและพลศึกษา ในส่วนของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใช้วิธีการให้นักเรียนเข้าค่ายพัฒนาทักษะชีวิต และร่วมกิจกรรมกับนักเรียนที่เรียนภาคปกติ เช่น กีฬาสี ในส่วนของการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณครูประจำวิชาทุกกลุ่มสาระเป็นผู้ประเมินร่วมกับครูผู้ควบคุมดูแลโครงการ

ค่ายทักษะชีวิต

นักเรียนการศึกษานอกระบบร่วมกิจกรรมกีฬา
กับกลุ่มนักเรียนภาคเรียนปกติ

3. เอกสารประกอบการเรียน ครูผู้สอนจะใช้หนังสือเรียน ใบงาน และสื่อเทคโนโลยี อิงตามนักเรียนปกติ

4. การวัดและประเมินผล ต่างกับนักเรียนปกติ คือ ผลการเรียนสูงสุดไม่เกิน 2.5 โดยใช้เกณฑ์การวัดผลดังนี้

ระดับคะแนน	ผลการเรียน
80-100	4
76-79	3.5
70-75	3
66-69	2.5
60-65	2
56-59	1.5
50-55	1
0-49	0

4. ครูผู้สอน สอนโดยคุณครูโรงเรียนคันธพิทยาคาร ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และวิทยากรจากภายนอก และค่าตอบแทนที่ครูผู้สอนได้รับ ช่วงชั้นละ 600 บาท /ภาคเรียน

6. ค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนในการศึกษานอกระบบ ค่าจัดการเรียนการสอนกับแหล่งเรียนรู้และเทคโนโลยี 300 บาท ค่าจัดการเรียนการสอนเสริมหลักสูตร 200 บาท ค่าธรรมเนียมแรกเข้าสำหรับนักเรียนเข้าใหม่ 50 บาท ค่าเอกสาร 200 บาท ค่าบำรุงโครงการสร้างโอกาสทางการเรียน 500 บาท

7. การจัดการเรียนการสอนตามโครงการสร้างโอกาสทางการเรียน ของโรงเรียนคันธพิทยาคารจัดทำเป็นโครงการขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มต่างๆ ดังนี้

1) กลุ่มที่มีปัญหาด้านผลการเรียน ต่ำ 0, ร, มส. เป็นจำนวนมาก โดยนักเรียนไม่มาดำเนินการสอบปรับคะแนนหรือติดต่อคุณครูผู้สอนเพื่อปรับแก้ ผลการเรียนดังกล่าว ในระยะเวลาที่กำหนด ทำให้มีผลการเรียน 0, ร, มส. เป็นจำนวนมาก จนไม่สามารถที่จะเลื่อนชั้นได้ตามเกณฑ์

2) กลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับการตั้งครมภ์ในวัยเรียน ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จนไม่สามารถเรียนต่อในระบบได้

3) กลุ่มที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ต้องทำงานหารายได้ในระหว่างวันจันทร์ – วันศุกร์ เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเรียน และจนเจือครอบครัว

ตารางแสดงจำนวนนักเรียน แยกตามเพศ (นักเรียนนอกระบบ)

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน			จำนวนห้องเรียน
	ชาย	หญิง	รวม	
มัธยมศึกษา 1	3	1	4	1
มัธยมศึกษา 2	5	3	4	1
มัธยมศึกษา 3	15	7	22	1
รวม ม.ต้น	23	11	34	3
มัธยมศึกษา 4	10	1	11	1
มัธยมศึกษา 5	4	6	10	1
มัธยมศึกษา 6	8	8	16	1
รวม ม.ปลาย	22	15	36	3
รวมทั้งหมด	45	26	70	6

หมายเหตุ จำนวนนักเรียนอาจมีการเปลี่ยนแปลง

**ตารางเรียนนักเรียนโครงการสร้างโอกาสทางการเรียน
ภาคเรียนที่ 1/2561 โรงเรียนคันทรียาการ**

ครั้งที่	เวลา	วัน/เดือน/ปี	วิชา	ผู้สอน	ผู้ควบคุม
1	09.00-16.00 น.	2 มิ.ย. 61	ปฐมนิเทศ	อ.บุญเรือน อ.สมใจ	อ.บุญเรือน/อ.วิลาวรรณ/ อ.สมใจ
2	09:00-16:00 น.	9 มิ.ย. 61	วิทยาศาสตร์	อ.สุนิต	อ.วิลาวรรณ
3	09:00-16:00 น.	16 มิ.ย. 61	วิทยาศาสตร์	อ.สุนิต	อ.วิลาวรรณ
4	09:00-16:00 น.	23 มิ.ย. 61	คณิตศาสตร์	อ.จารุวรรณ	อ.วิลาวรรณ
5	09:00-16:00 น.	30 มิ.ย. 61	คณิตศาสตร์	อ.จารุวรรณ	อ.วิลาวรรณ
6	09:00-16:00 น.	7 ก.ค.61	ภาษาอังกฤษ	อ.ชลิตา	อ.วิลาวรรณ
7	09:00-16:00 น.	14 ก.ค.61	ภาษาอังกฤษ	อ.ชลิตา	อ.วิลาวรรณ
8	09:00-16:00 น.	21 ก.ค.61	การงาน (คอมพิวเตอร์)	อ.ปณิต	อ.หนึ่งฤทัย
9	09:00-16:00 น.	4 ส.ค. 61	การงาน (คอมพิวเตอร์)	อ.ปณิต	อ.วิลาวรรณ
10	09:00-16:00 น.	11 ส.ค. 61	ภาษาไทย	อ.จินตนา	อ.วิลาวรรณ
11	09:00-16:00 น.	18 ส.ค. 61	ภาษาไทย	อ.จินตนา	อ.หนึ่งฤทัย
12	09:00-16:00 น.	25 ส.ค. 61	พละ/สุขศึกษา	อ.ดวงจันทร์	อ.วิลาวรรณ
13	09:00-16:00 น.	1.ก.ย.61	พละ/สุขศึกษา	อ.ดวงจันทร์	อ.วิลาวรรณ
14	09:00-16:00 น.	8 ก.ย.61	สังคมศึกษา	อ.รัตนาวดี	อ.วิลาวรรณ
15	09:00-16:00 น.	15 ก.ย.61	สังคมศึกษา	อ.รัตนาวดี	อ.วิลาวรรณ
16	09:00-16:00 น.	22 ก.ย.61	ศิลปะ	อ.ศตวรรษ	อ.วิลาวรรณ
17	09:00-16:00 น.	29 ก.ย.61	ศิลปะ	อ.ศตวรรษ	อ.วิลาวรรณ
18	09:00-16:00 น.	6 ต.ค. 61	เข้าค่ายพัฒนาทักษะชีวิต	อ.เชื่อน / อ. ญัฐดนัย	อ.บุญเรือน/ อ.วิลาวรรณ

ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

- นักเรียนที่มีปัญหา ได้รับโอกาสในการศึกษาเล่าเรียนอีกครั้ง จนนักเรียนสามารถเรียนจบตามช่วงชั้น ตามที่ตนเองต้องการ ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีนักเรียนที่จบจากการศึกษาในระบบปี 2558-2560 ในระดับม.3 และม.6 รวม 115 คน
- นักเรียนสามารถเลือกศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้
- นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายตามโครงการ สามารถเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยได้

ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน

- นักเรียนของโรงเรียนคันธพิทยาคารได้รับการช่วยเหลือ ดูแลจนจบหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ร้อยละ 95

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

- คุณครูโรงเรียนคันธพิทยาคาร มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของนักเรียนทุกคนที่ได้รับโอกาส

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง

- ผู้ปกครองและชุมชนมีความรู้สึกที่ดีกับโรงเรียนและชื่นชมโรงเรียนที่ให้ความสำคัญและให้โอกาสกับนักเรียนอีกครั้ง

ปัญหาอุปสรรค

ยังมีนักเรียนบางส่วน ขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน โดยโรงเรียนแก้ปัญหาด้วยการพูดคุยเพื่อทำข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องยอมรับข้อตกลงและให้ความสำคัญกับข้อตกลงที่ให้ไว้ร่วมกัน เช่น การมาเรียนให้ตรงเวลา เพราะถ้าขาดเรียน เพียง 1 ครั้งต้องลงเรียนใหม่ เนื่องจากเวลาเรียนไม่ถึง

ความรู้สึกและเสียงสะท้อนของนักเรียนที่ศึกษานอกระบบ

“สาเหตุที่มาเลือกเรียนการศึกษานอกระบบ เพราะมีผลการเรียนติด 0 และติด ร เนื่องจากตอนเรียน ม.4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ไม่ได้ติดต่อครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องทำให้ระยะเวลาในการแก้หมดลง จนตัวเองเกิดความเครียด ไม่มีความสุขในการเรียน เมื่อตัวเองตัดสินใจมาเรียนในโครงการนี้รู้สึกมีความสุข ไม่เครียด คุณครูมีความเป็นกันเอง เพื่อนๆ ที่มาเรียนด้วยกันมีความเข้าใจกัน พูดคุยกันได้ทุกเรื่อง ไม่มีการทะเลาะ การเรียนในระบบนี้ต่างกับการเรียนในระบบ เพราะต้องเรียนด้วยตัวเองและมีความรับผิดชอบสูง ถ้าจบจากหลักสูตรนี้ตั้งใจว่าจะเรียนต่อและมีความไฝฝืนจะเป็นผู้ช่วยพยาบาล”

ความรู้สึกของครูผู้สอน

“การที่ได้มาสอนคอร์สนี้ เพราะต้องการให้นักเรียนกลุ่มนี้มีโอกาสทางการศึกษาที่ทัดเทียมกับนักเรียนกลุ่มปกติและมีอนาคตที่ดี รู้สึกดีใจที่มีโอกาสมาสัมผัสกับนักเรียนกลุ่มนี้ เพราะทำให้เราเข้าใจความรู้สึกของผู้ปกครองและเข้าใจความรู้สึกของตัวนักเรียนที่ขาดโอกาสทางการเรียนและได้มีโอกาสกลับมาเรียนอีกครั้งจนประสบผลสำเร็จ เราเห็นรอยยิ้มของเด็กอีกครั้งรวมถึงความมุ่งมั่นของตัวนักเรียนในการที่จะเรียนให้สำเร็จ ทำให้เรารู้สึกภาคภูมิใจที่เราเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กไปต่อได้”

ความน่าสนใจของบทเรียนโรงเรียนโรงเรียนคันธพิทยาคาร

เป็นการให้โอกาสสำหรับเด็กที่ติด 0 ร มส ที่ให้ทางเลือกกับเด็กโดยโรงเรียนปรับเปลี่ยนตารางการสอนให้หลวมขึ้นเป็นเรียนวันละ 1 วิชา และปรับการประเมินผลที่แตกต่างจากห้องเรียนปกติ การเรียนของเด็กกลุ่มนี้อาจเน้นปฏิบัติมากกว่าวิชาการ และอาจจะเพิ่มกิจกรรมจิตอาสาเข้าไปเพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเองในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

4. บทเรียนการดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน

บทเรียนเรื่องการดำเนินงานเสริมสร้างความปลอดภัยทางถนน

โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) จังหวัดลำปาง สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครลำปาง

โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลนครลำปาง จังหวัดลำปาง จัดการเรียนการสอน 3 ระดับได้แก่ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2560 ที่ผ่านมามีนักเรียนทั้งสิ้น 716 คน ครูและบุคลากรทั้งสิ้น 53 คน

เข้าร่วมโครงการกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กเมื่อปีการศึกษา 2557 หลังจากที่ตัวผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้มีโอกาสร่วมงานกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ในการเสนอแนวทางในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนในสถานศึกษา ให้กับโรงเรียนเครือข่าย 4 ภาค ในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 3 (บุญทวง 5 อนุกุล) และหลังจากย้ายมาดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) ได้สมัครเข้าร่วมโครงการกับมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ถือเป็นโรงเรียนในสังกัดท้องถิ่นเพียงโรงเรียนเดียวในเขตภาคเหนือ

โรงเรียนเทศบาล 5

การดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยทางถนน

ในส่วนของการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน ซึ่งถือเป็นหนึ่งในมาตรฐานโรงเรียนคุ้มครองเด็ก (มาตรฐานที่ 1 นักเรียนมีความปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และบุคคลที่อาจก่ออันตรายต่อนักเรียนในโรงเรียน) โรงเรียนได้ดำเนินการ กำหนดให้มี “มาตรการองค์กรด้านความปลอดภัยทางถนนและการสวมใส่หมวกนิรภัย” ขึ้น ภายใต้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ซึ่งหมายถึง ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มาติดต่อราชการกับทางโรงเรียนเทศบาลนครลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง บริษัทกลางผู้ประสภภัยจากรถ จำกัด สาขาลำปาง สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง ขนส่งจังหวัดลำปาง โรงพยาบาลลำปาง คณะทำงานสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุจราจรภาคเหนือ เพื่อร่วมกันในการขับเคลื่อนมาตรการดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์

โครงการอบรมการใช้รถใช้ถนนให้ปลอดภัยในสถานศึกษา

การดำเนินงานกับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

1. โรงเรียนสำรวจการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนและกลับบ้าน หลากหลายรูปแบบ เช่น โดยสารรถรับจ้าง เช่น รถตู้รับส่งนักเรียน รถสองแถวรับส่งนักเรียน ผู้ปกครองมาส่ง เช่น รถยนต์นั่งส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน นักเรียนนำรถจักรยานยนต์มาโรงเรียน นักเรียนนำจักรยานมาโรงเรียน และบางกลุ่มเดินเท้ามาโรงเรียน ข้อค้นพบจากการสำรวจพบว่า นักเรียนที่มากับผู้ปกครองโดยรถจักรยานยนต์ และนักเรียนที่นำรถจักรยานยนต์มาโรงเรียน ทั้งผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายบางส่วนไม่สวมหมวกนิรภัย นักเรียนที่นั่งรถยนต์มากับผู้ปกครองบางส่วนไม่คาดเข็มขัดนิรภัย

2. โรงเรียนได้มอบหมายให้นักเรียนในชมรมถนนปลอดภัยในสถานศึกษา (Road Safety Camp : RSC) ทำการสำรวจจุดเสี่ยงรอบๆ บริเวณโรงเรียนแล้วจัดทำแผนที่จุดเสี่ยงไว้สำหรับใช้ในการอบรมนักเรียนในระดับต่างๆ พบว่ารอบที่ตั้งของโรงเรียนมีจุดเสี่ยงในการเดินทางมาโรงเรียนของนักเรียน เช่น มีทางแยกทางร่วมที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจร ก่อนถึงประตูโรงเรียนทั้ง 2 ด้าน มีแม่ค้าขายสินค้าหน้าบริเวณโรงเรียน ไม่มีตำรวจจราจรหรือตำรวจอาสาที่มาช่วยอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนเวลาข้ามถนน เป็นต้น

แผนที่จุดเสี่ยงบริเวณรอบๆ โรงเรียน

3. โรงเรียนจัดประชุมคณะครูและบุคลากรเพื่อร่วมกันกำหนดมาตรการองค์กรด้านความปลอดภัยทางถนนและการสวมหมวกนิรภัยขึ้น โดยมีสาระสำคัญดังนี้

- 3.1) เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างครู บุคลากร ผู้ปกครองและนักเรียน ในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนอย่างต่อเนื่อง
- 3.2) เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด
- 3.3) เพื่อพิจารณาร่วมกันในการกำหนดมาตรการต่างๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการเสริมสร้างวินัยด้านการจราจรให้แก่ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และนักเรียน
- 3.4) เพื่อรณรงค์ให้ผู้ขับขี่และผู้ซ้อนท้ายสวมหมวกนิรภัยร้อยเปอร์เซ็นต์ โดยให้คำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
- 3.5) เพื่อให้การใช้มาตรการองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. ประชุมชี้แจงให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะครูและบุคลากร ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
5. โรงเรียนจะประกาศใช้มาตรการที่กำหนด
6. พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อความปลอดภัยทางถนน อาทิ มีการสร้างแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เช่น สัญญาณไฟกระพริบ ทางม้าลาย เครื่องหมายจราจร ในรูปแบบต่างๆ
7. กำหนดแนวทางในการใช้รถในการเดินทางมาและกลับของนักเรียน ไว้ในคู่มือนักเรียนเพื่อให้ทุกคนได้ถือปฏิบัติ ในส่วนของครูและบุคลากรโรงเรียนได้ทำการบรรจุแผนงานโครงการเกี่ยวกับความปลอดภัยไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เช่น โครงการฝึกอบรมอาสาจราจร โครงการรณรงค์เกี่ยวกับความปลอดภัย มีการนำเอานโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดมาใช้และถือปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลและความยั่งยืนในการปฏิบัติของครู บุคลากร นักเรียน
8. โรงเรียนได้มีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน โดยมีการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัยในทุกกลุ่มสาระและจัดให้มีการเรียนรู้ทุกระดับชั้น มีการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ผ่านครู และวิทยากร การศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานที่
9. ทำข้อตกลงทางด้านวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางในการวิจัยการใช้ชุดคู่มือด้านความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และได้มีการนำเสนอผลการวิจัยในงานสัมมนาระดับชาติ เกี่ยวกับการใช้รถใช้ถนนเมื่อปีที่ผ่านมานี้ เพื่อเป็นการปลุกจิตสำนึกและให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
10. โรงเรียนได้มีการจัดตั้งชมรมถนนปลอดภัยในสถานศึกษา (ชมรม RSC) ขึ้น ภายใต้ความร่วมมือและการให้สนับสนุนทั้งทางด้านวิชาการและงบประมาณในการดำเนินงานจาก บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด สาขาลำปาง มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาทุกคนเป็นสมาชิก โดยมีคณะกรรมการชมรมเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ เช่น ทำหน้าที่อาสาจราจร จัดอบรมอาสาจราจร การรณรงค์ด้านความปลอดภัย การจัดทำแผนที่จุดเสี่ยง การขยายผลและให้ความรู้แก่นักเรียนในระดับประถมศึกษา

ชมรมถนนปลอดภัยในสถานศึกษา(RSC)
รณรงค์ให้ผู้ปกครองสวมหมวกนิรภัยในการขับขี่จักรยานยนต์

กระบวนการควบคุมและติดตามการปฏิบัติตามมาตรการองค์กร ของครู บุคลากร นักเรียน

1. มีการติดตามผลการปฏิบัติงานโดยการนำเสนอผลการดำเนินงานของชมรม RSC และคณะกรรมการฝ่ายปกครองของโรงเรียน
2. มีการสรุปผลการดำเนินงานหลังจากเสร็จสิ้นโครงการ
3. มีการประสานความร่วมมือกับตำรวจในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในกรณีที่มีการกระทำผิดกฎจราจร
4. จัดทำข้อมูลและสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถิติจำนวนนักเรียนที่นำรถจักรยานยนต์มาโรงเรียน สถิติการสวมและไม่สวมหมวกนิรภัย
5. มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ของชมรม RSC กับหน่วยงานต่างๆ

การดำเนินงานกับผู้ประกอบการรับส่งนักเรียน

ได้จัดให้มีการประชุมร่วมระหว่าง โรงเรียน ผู้ประกอบการรับส่งนักเรียน ขนส่งจังหวัด และ บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการจัดเก็บข้อมูลของผู้ประกอบการรวมถึงเพื่อเป็นการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการเป็นอย่างดี

ผลการดำเนินงานทั้งหมด

จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนได้รับการประเมินจาก คณะทำงานสนับสนุนการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจร (สอ.จร.) ให้เป็นองค์กรต้นแบบที่มีมาตรการองค์กรด้านความปลอดภัยทางถนนและการสวมใส่หมวกนิรภัย และในปี 2561 โรงเรียนได้รับการประเมินจากบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด ให้โรงเรียนเป็นสถานศึกษาต้นแบบด้านความปลอดภัยทางถนน ซึ่งจากการดำเนินโครงการดังกล่าวในรอบปีที่ผ่านมา โรงเรียนมีสถิติการเกิดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ของนักเรียนเพียงเล็กน้อย จำนวน 2 ราย

ผลงานความภูมิใจในการเป็นโรงเรียนต้นแบบ
ความปลอดภัยทางถนน

ความน่าสนใจของบทเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง)

การดำเนินงานมีความครอบคลุมทั้งระบบโรงเรียน ตั้งแต่มาตรการภายในโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง ผู้ประกอบการรับส่ง รวมถึงมีการสร้างการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยบูรณาการเป็นหลักสูตรและบรรจุเรื่องนี้เป็นแผนงานของโรงเรียน

บทเรียนการดำเนินงานโดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับครู นักเรียน และผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านบางเทา จังหวัดภูเก็ต สพป.ภูเก็ต

โรงเรียนบ้านบางเทา

ความเป็นมา

โรงเรียนบ้านบางเทา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภูเก็ต ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง
จังหวัดภูเก็ต มีนักเรียนจำนวน 928 คน นับถือศาสนาพุทธ 201คน
อิสลาม 727 คน มีครูและบุคลากร 53 คน ผู้บริหารสถานศึกษาคน
ปัจจุบัน คือ นายอุทัย เทศทิศ โทรศัพท์มือถือ 092-2160839

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สืบเนื่องจากในปี 2552 โรงเรียนบ้านบางเทา พบปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่มีความไม่เข้าใจกัน ประกอบกับนักเรียนในระดับมัธยมมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลายประการ เช่น หนีเรียน ทะเลาะกัน รังแกกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ไม่สนใจเรียน ทำลายข้าวของที่เป็นสมบัติของโรงเรียน โรงเรียนจึงได้เริ่มนำกระบวนการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) มาแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนและค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยในการสอนวิชาแนะแนวกับนักเรียนมัธยม ครูผู้รับผิดชอบได้ทำกิจกรรมในวิชานี้ โดยให้โจทย์กับนักเรียนว่า “ทำที่ที่ไม่อยากเห็น คำพูดที่ไม่อยากได้ยินจากครูและเพื่อนนักเรียนด้วยกัน” ซึ่งนักเรียนได้สะท้อนข้อมูลออกมาดังนี้

- ครูไม่ยอมเปลี่ยนความคิดต่างๆ ที่ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแล้วแต่ยังคงมองเด็กแบบเดิม
 - ครูชอบตีเด็กและไม่ฟังเหตุผลของเด็ก
 - ครูใช้คำพูดที่ทำให้เด็กหมดกำลังใจ เช่น เป็นไม้หลักปักควาย เธอไม่มีความสามารถที่จะทำอย่างนั้นได้
- พ่อแม่ไม่สั่งสอน เป็นต้น

ในส่วนความคิดเห็นที่นักเรียนสะท้อนเกี่ยวกับนักเรียนด้วยกันเอง เช่น

- นักเรียนชอบใช้กำลังและความรุนแรง ทะเลาะกัน นักเรียนใช้ของเหล็กตีเป็นมิดแอปไว้ในตัว
- นักเรียนหนีเรียนบ่อยครั้ง
- รุ่นพี่ชอบแกล้งรุ่นน้อง รุ่นน้องไม่เคารพรุ่นพี่
- นักเรียนชอบทำลายสมบัติของโรงเรียน
- นักเรียนยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

จากข้อมูลที่นักเรียนนำเสนอมา ผู้รับผิดชอบได้นำเสนอให้ผู้บริหารรับทราบ ผู้บริหารได้เปิดโอกาสให้ผู้รับผิดชอบใช้กระบวนการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาแก้ปัญหาพฤติกรรมดังกล่าว โดยผู้รับผิดชอบได้สร้างครูเป็นทีมงานในการใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา

การดำเนินงานการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับคณะครู (กิจกรรม RETREAT)

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

กิจกรรม RETREAT ที่โรงเรียนบ้านบางเทาทำ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการทบทวนผลการดำเนินงานและวางแผนงาน เป็นกิจกรรมที่คณะครูโรงเรียนบ้านบางเทาทุกคนต้องเข้าร่วม ซึ่งจะจัดขึ้นเทอมละ 1 ครั้ง หลังจากการปฏิบัติการกิจในเทอมนั้นๆ เสร็จสิ้น เป็นระยะเวลา 2 คืน 3 วัน โดยจัดขึ้นเพื่อเป็นการทบทวนผลการดำเนินงาน ทบทวนตัวครูเอง ในตลอด 1 เทอมที่ผ่านมา และเป็นการวางแผนงาน/เป้าหมายในการดำเนินงานในเทอมต่อไป โดยทีมบริหารจะวางกิจกรรมร่วมกัน โดยลักษณะกำหนดการกิจกรรมจะเป็นดังนี้

วันที่ 1 ของการจัดกิจกรรมเป็นการทบทวนตนเอง มองตนเอง เช่น

- กิจกรรมสิ่งดีที่ฉันมี สิ่งไม่ดีที่ฉันต้องปรับปรุง (แล้วส่งต่อให้คนอื่นสะท้อนเราด้วยและเราสะท้อนคนอื่นด้วย) แล้วนำเสนอให้สมาชิกฟัง

- สิ่งที่ทำสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ และสิ่งที่ไม่สำเร็จตามเป้าหมาย
- กิจกรรมเรื่องเล่าแรงบันดาลใจสร้างเมล็ดพันธุ์แห่งความดี ครูแต่ละท่านเขียนเรื่องที่ตนเองประทับใจจากการทำงานในเทอมที่ผ่านมาเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและเรียนรู้การทำงานของกันและกัน

การตั้งโจทย์หรือตั้งประเด็นการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับทีมงานว่าต้องการสร้างอะไรให้กับคณะครู และต้องสรุปประเด็นในที่ประชุมด้วย

กิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วม (PL)กับคณะครู
(เตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม)

กระบวนการPLกับคณะครู(ทบทวนตนเอง
ทบทวนงาน เป้าหมาย)

กระบวนการPLกับคณะครู(ทบทวนตนเอง
ทบทวนงาน เป้าหมาย)

วันที่ 2 ของการทำกิจกรรมคือ การสรุปการทำงานที่รับผิดชอบ เริ่มด้วย

- ให้ทุกคนเข้ากลุ่มตามสายการทำงานเช่น งานบริหารงานทั่วไป งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงานการเงิน แล้วให้ทุกคนในฝ่ายสรุปงานที่ตนเองรับผิดชอบ แล้วนำเสนอหัวหน้าฝ่าย
- แต่ละกลุ่มระดมสมองตามโจทย์ “บางเทามีดีอะไร” แต่ละกลุ่มครูช่วยกันวิเคราะห์ว่าโรงเรียนบ้านบางเทามีดีในเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งกิจกรรมนี้จะช่วยเสริมในด้านความภาคภูมิใจในโรงเรียนของเราซึ่งครูจะช่วยกันระดมข้อคิดได้มากมายแล้วนำเสนอ ทีมวิทยากรเก็บสถิติความเหมือนกันที่ทุกกลุ่มพูดถึง ซึ่งถือเป็นจุดแข็งของโรงเรียน และช่วยกันระดมนำเสนอประเด็น “โรงเรียนบ้านบางเทา จะดีกว่านี้หาก.....” แต่ละกลุ่มระดมความคิดและนำเสนอ ทีมงานสรุปประเด็นความถี่ที่เหมือนกันมากที่สุด และให้ที่ประชุมเลือกปัญหาที่คิดว่าต้องได้รับการปรับปรุงและแก้ไขโดยคิดเสนอแนวทางหรือวิธีการมาด้วย

วิทยากรกระบวนการสรุปปัญหาที่แต่ละกลุ่มเสนอและลงมติร่วมกันว่าเราจะร่วมกันแก้ไขเรื่องใดก่อนซึ่งทุกคนต้องปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน

- ในช่วงบ่ายให้ครูรวมกลุ่มเป็นสายชั้นในการสอน คือ สายชั้นอนุบาล สายชั้นประถม สายชั้นมัธยมและร่วมกันวิเคราะห์ตามโจทย์ “คุยเฟื่องเรื่องลูกศิษย์”

โดยแต่ละสายชั้นนำเสนอจุดเด่นของนักเรียนในสายชั้นของตัวเอง และบอกวิธีที่ทำให้สิ่งดีๆ เหล่านั้นคงอยู่และพัฒนาขึ้น ควบคู่กับพฤติกรรมหรือสิ่งทีนักเรียนต้องปรับปรุงพร้อมทั้งช่วยกันหามาตรการที่ต้องนำมาพัฒนาและสุดท้ายร่วมกันวางแผนเป้าหมายในการสร้างเด็กในเทอมต่อไปว่าจะไปต่ออย่างไร เรื่องอะไรและสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน

สิ่งที่ทีมวิทยากรต้องพึงระวังคือ กระตุ้นให้คิด ไม่สกัดความคิด และยอมรับฟังความคิดของกันและกัน ภายใต้กติกาคือ

“ทุกความคิดมีคุณค่า เมื่อมีผู้พูดก็ต้องมีผู้ฟัง”

วันที่ 3 เป็นการวางแผนการทำงานในเทอมถัดไป เช่นเป็นการวางแผนตามโครงการ วางปฏิทินการปฏิบัติงานในเทอมต่อไปร่วมกันหรือ เป็นการร่วมเขียนโครงการเพื่อเสนอและจัดเป็นแผนปฏิบัติการของโรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับการจัดในช่วงใดซึ่งมีแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้

- ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มตามสายงานและถอดปฏิทินการทำงานในงานที่ตนเองรับผิดชอบในแต่ละเดือนจากนั้นทุกฝ่ายจะนำมาถอดเป็นปฏิทินการปฏิบัติงานใหญ่ของโรงเรียน ซึ่งกระบวนการนี้จะทำให้ทุกคนได้เรียนรู้งานของทุกงานและรู้ว่าในแต่ละเดือนเกิดกิจกรรมอะไรขึ้นบ้างหรือในกรณีที่กิจกรรมชนกันหรือวันเดียวกันก็จะได้มีการพูดคุยและปรับเปลี่ยนตารางกิจกรรมเพื่อความเหมาะสมต่อไป

ทั้งนี้กิจกรรมต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับทีมงานผู้บริหารที่จะคุยกันว่าในการ RETREAT แต่ละครั้งจะตั้งประเด็นอะไรเป็นสำคัญ

การกำรกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับนักเรียน

ในส่วนองนักเรียนได้นำกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการพัฒนาเพราะหลักการคือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบและร่วมภาคภูมิใจ โดยนักเรียนชั้นมัธยมจะเข้าร่วมกิจกรรม “สัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง” ที่จัดขึ้นเทอมละ 1 ครั้ง เพื่อให้เกิดการ Empathy (การเห็นอกเห็นใจ เอาใจใส่กัน) ต่อกัน ซึ่งโจทย์ที่กำหนดขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่ต้องการแก้ไขนักเรียนร่วมกัน เช่น “ทำที่ที่ไม่อยากเห็น คำพูดที่ไม่อยากได้ยิน ทำที่ที่อยากเห็น คำพูดที่อยากได้ยิน”

“ปัญหาพฤติกรรมที่อยากให้การแก้ไข” เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีวิธีการคือ

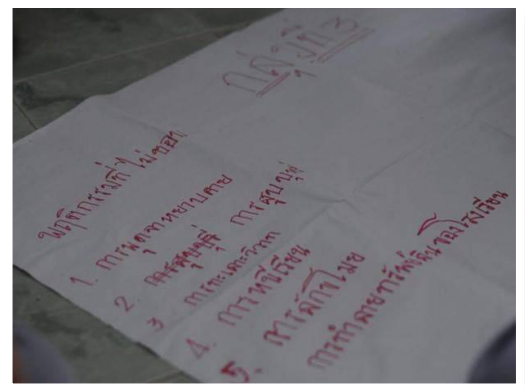
- นักเรียนนั่งตามกลุ่มคณะกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องตามสีประจำชั้บไทย 5 สี คือ เหลือง ชมพู เขียว สีส้ม สีฟ้า ครูบอกกติกาว่า ทุกความคิดมีคุณค่า เมื่อมีผู้พูดก็ต้องมีผู้ฟัง รองประธานสีจะเป็นผู้ดำเนินกรในกลุ่มตามโจทย์
- เมื่อได้โจทย์แต่ละคนเขียนความคิดเห็นของตัวเองลงในกระดาษ แล้วให้แต่ละคนเล่าประเด็นของตัวเองให้สมาชิกในกลุ่มฟัง พร้อมบอกเหตุผลที่ยกปัญหาข้อนี้มา
- เมื่อทุกคนพูดเสร็จก็ให้ทั้งกลุ่มช่วยกันโหวตเสียงว่าปัญหาใดที่สมควรได้รับการแก้ไขด่วนที่สุดเพื่อให้เราได้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขและสงบที่สุด เมื่อได้แล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอประเด็นตามโจทย์ (ครูที่เลี้ยงแต่ละกลุ่มมีหน้าที่กระตุ้นให้นักเรียนคิดและนำเสนอเท่านั้น ไม่บังคับและชี้แนะนักเรียน)
- แต่ละกลุ่มนำเสนอ คณะครูทำ MAPPING การนำเสนอของนักเรียนรวมทั้งจดประเด็นสำคัญในทุกๆ ครั้ง วิทยากรหลักสรุปประเด็นจากการนำเสนอ

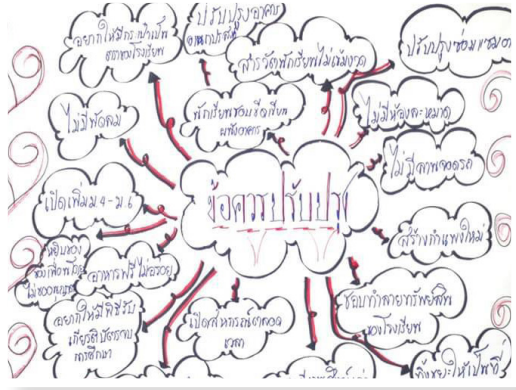
นักเรียนสะท้อนความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่อยากให้มีการปรับปรุง

กระบวนการมีส่วนร่วม(PL)กับนักเรียน

นักเรียนสะท้อนความคิดเห็น ปัญหาพฤติกรรม

นักเรียนสะท้อนปัญหาสิ่งที่จะต้องปรับปรุง

ตัวแทนนักเรียนนำเสนอปัญหาและสิ่งที่ควรปรับปรุง

- เมื่อได้ปัญหาแล้ว ให้ทุกกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นปัญหาจากทุกกลุ่มแล้วร่วมกันโหวตประเด็นที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วนเพียง 3 ข้อ จากนั้นให้ทุกกลุ่มระดมความคิดเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหาแล้วนำเสนอที่ละกลุ่ม
- วิทยากรสรุปภาพรวมอีกครั้งและเน้นย้ำว่าทุกข้อมาจากการเสนอของนักเรียน ดังนั้นเราต้องปฏิบัติร่วมกันตามข้อตกลงเพื่อทุกคนจะได้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- ผู้บริหารรับฟังสิ่งที่นักเรียนสะท้อนปัญหาพฤติกรรมและข้อเสนอแนะในสิ่งที่โรงเรียนต้องปรับปรุง

ผู้บริหารรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะในสิ่งที่โรงเรียนต้องปรับปรุง

หมายเหตุ การกำหนดโจทย์แต่ละครั้งขึ้นอยู่กับทีมงานว่าต้องการจะแก้ไขพฤติกรรมอะไร หรือต้องการสร้างคุณลักษณะใดให้กับเด็ก เช่น บางเทามีดีอะไร เด็กดีศรีบางเทาต้องเป็นแบบไหน ทุกข์-สุขของหนู เป็นต้น

การกำรกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง

- ประชุมผู้ปกครอง คณะครูของโรงเรียนจะจัดกิจกรรมกับผู้ปกครองในชั้นเรียน โดยจะนำข้อมูลที่ได้ทำกระบวนการในห้องเรียนกับนักเรียน เช่น กิจกรรมทุกข์-สุขของหนู มาให้ผู้ปกครองได้รับรู้ และทำกระบวนการเรียนรู้กับผู้ปกครองโดยให้ผู้ปกครองร่วมแลกเปลี่ยนและสะท้อนความคิดของผู้ปกครองให้นักเรียนได้ร่วมรับรู้เช่นกัน ซึ่งบางเรื่องผู้ปกครองไม่เคยรับฟังเด็กหรือไม่เคยคิดว่าสิ่งที่พ่อแม่เตรียมให้มันจะเป็นการสร้างความสุขของเด็ก

- กิจกรรมขอบคุณ – ขอโทษ เป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจให้กับผู้ปกครองและนักเรียนจนถึงขั้นน้ำตาแห่งความสุขไหลออกมาเพราะครูให้นักเรียนเขียนในประเด็นของสิ่งที่แม่และพ่อทำให้หนูแต่หนูยังไม่เคยขอบคุณสักครั้ง วันนี้หนูจึงขอกล่าวว่าขอบคุณพ่อกับแม่ที่ทำอะไรเหล่านั้นให้หนูและสิ่งที่หนูทำให้พ่อกับแม่เสียใจแต่หนูยังไม่เคยได้กล่าวคำว่า ขอโทษ วันนี้หนูมีโอกาศที่จะพูดกับแม่ว่าสิ่งที่หนูทำ...หนูขอโทษพ่อกับแม่คะ ในกรณีของผู้ปกครองก็ใช้กระบวนการเดียวกันกับนักเรียนและในการมอบกระดาษนั้นก็จะให้ พ่อ แม่ ลูก นั่งหันหน้าเข้าหากันและต่างฝ่ายก็อ่านให้ฟังกันพร้อมทั้งยื่นกระดาษให้กิจกรรมนี้เราจะเห็นความรักความผูกพันที่มีในแต่ละครอบครัว บางครอบครัวน้ำตาไหลเพราะเป็นสิ่งที่ค้างคาใจที่ไม่ได้รับการแก้ไขเมื่อมีโอกาศได้พูดคุยกันก็เข้าใจกันมากขึ้น

- ค่ายครอบครัวกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ทีมครูเป็นผู้วางกระบวนการและเป็นวิทยากร โดยการจัดค่าย 2 คืน 3 วัน ในกิจกรรมเน้นให้ทั้งผู้ปกครองและนักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันได้สะท้อนความคิดเห็น ความรู้สึกของกันและกันให้มากที่สุด เช่น กิจกรรม “ทำที่ที่ไม่อยากเห็นคำพูดที่ไม่อยากได้ยินและทำที่ที่ไม่อยากเห็นและคำพูดที่อยากได้ยิน”ของพ่อแม่ผู้ปกครอง และลูก โดยแยกกลุ่มเป็นกลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มนักเรียน เหตุผลที่นำมาประกอบก็จะเป็นธรรมชาติของความเป็นพ่อแม่หรือลูก จากนั้นถึงให้มาฟังสิ่งที่ผู้ปกครองและนักเรียนสะท้อนถึงกัน กิจกรรมนี้เป็นการสะท้อนความรู้สึก มุมมอง ความคิดของคนแต่ละวัยได้เป็นอย่างดีทำให้แต่ละฝ่ายได้เข้าใจความรู้สึก ความต้องการ และมุมมองของบทบาทแต่ละคนได้ ซึ่งทำให้ลดความกดดัน ลดความไม่เข้าใจหรือเลิกพฤติกรรมเหล่านั้นไปได้ เกิดการสัญญากันว่าจะไม่ทำในพฤติกรรมนั้นๆ

กิจกรรมค่ายครอบครัวผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม(PL)

ผู้ปกครองและนักเรียนสะท้อนความรู้สึกถึงที่อยากเห็นและคำพูดที่อยากได้ยินต่อกัน

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

ในค่ายจะมีการดูคลิปโดยจะเลือกคลิปที่สะท้อนความรู้สึกให้ผู้ที่ได้ดู และตั้งประเด็นคำถามที่โดนใจโดนความรู้สึกและให้ร่วมกันคิด แล้วนำเสนอ ในการจัดค่ายครอบครัวจะมีกิจกรรมที่หลากหลายทั้งกิจกรรมการสร้างความตระหนัก กิจกรรมการใช้เวลาทำสิ่งที่ดีดีร่วมกัน กิจกรรมที่ร่วมกันแก้ปัญหา กิจกรรมที่สะท้อนความรู้สึก และกิจกรรมที่เสริมสร้างความรักความผูกพัน ความเข้าใจร่วมกัน เปิดเวทีให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน เข้าใจความต้องการของแต่ละคน ทีมวิทยากรครูเป็นผู้อำนวยให้เกิดการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนความคิดความรู้สึกและสร้างความเข้าใจร่วมกัน สุดท้ายเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับนักเรียน และผู้ปกครองกับครู

ประโยชน์จากการนำกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาใช้ในโรงเรียนบ้านบางเทา

สิ่งที่เกิดกับนักเรียน	สิ่งที่เกิดร่วมกันระหว่างครู/นักเรียน	สิ่งที่เกิดกับครู
<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น นักเรียนรู้จักคิดแบบมีเหตุผล - มีจิตสำนึกรักและไม่ทำลายข้าวของสมบัติโรงเรียน - ไม่มีการโดดเรียน หนีเรียน - ไม่ทะเลาะกัน รังแกกัน - เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง - แต่งกายเรียบร้อย - นักเรียนน่ารักในสายตาครู/ผู้ปกครอง - รับผิดชอบในหน้าที่ของตน และปฏิบัติตามกฎที่กลุ่มกำหนด 	<ul style="list-style-type: none"> - เคารพสิทธิของกันและกันมากขึ้น ให้เกียรติกันและกัน เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน - พฤติกรรมด้านลบลดลงทั้งสองฝ่าย ลดความรุนแรงทั้งพฤติกรรมและวาทกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - ลดความรุนแรงทั้งพฤติกรรมและวาจา - ใจเย็นมากขึ้น - เกิดความเข้าใจระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน ลดการตำหนิต่อกัน ทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างครูด้วยกัน - นำวินัยเชิงบวกมาใช้โดยอัตโนมัติทั้งกับเพื่อนครูและนักเรียน - นักเรียนรักและให้เกียรติครู - ครูน่ารักในสายตานักเรียน/ผู้ปกครอง - ครูได้รับการพัฒนาทั้งด้านองค์ความรู้และกระบวนการ

สิ่งที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน	สิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครอง/ครอบครัว
<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนสะอาด / น่ายู่ / มีคุณภาพ - เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ดี - บุคลากรในโรงเรียนมีเป้าหมายเดียวกัน - มีบรรยากาศในการทำงานที่ดีและมีการทำงานเป็นระบบมากขึ้น เห็นปัญหาร่วมกัน ยอมรับในความคิดเห็นของกันและกันและนำไปสู่การแก้ปัญหาาร่วมกัน - มีภาคีเครือข่ายในการทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครอง ครู นักเรียนมีความเข้าใจกันมากขึ้น ลดช่องว่างระหว่างกัน - ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันดูแลนักเรียนมากขึ้น

ภาคผนวก

รายชื่อโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคู่ครองเด็ก ปี 2561

ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด
1	โรงเรียนวัดวิเศษการ กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร
2	โรงเรียนวัดอมรินทราราม กรุงเทพมหานคร	สพป.กทม.
3	โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร	สพม. 1
4	โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม กรุงเทพมหานคร	สพม.1
5	โรงเรียนวัดราชบพิศ กรุงเทพมหานคร	สพม. 1
6	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธรณchol กรุงเทพมหานคร	สพม.1
7	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จ.นนทบุรี	สำนักบริหารการศึกษพิเศษ
8	โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 47 จ.เพชรบุรี	สำนักบริหารการศึกษพิเศษ
9	โรงเรียนบ้านพุทไธยา จ.เพชรบุรี	สพป.เพชรบุรี เขต 2
10	โรงเรียนชุมชนวัดทับมา จ.ระยอง	สพป.ระยอง เขต 1
11	โรงเรียนชุมชนวัดสุวรรณรังสรรค์ จ.ระยอง	สพป.ระยอง เขต 1
12	โรงเรียนวัดตโปทาราม จ.ชลบุรี	สพป.ชลบุรี เขต 3
13	โรงเรียนบ้านขุนสมุทรไทย จ.สมุทรปราการ	สพป.สมุทรปราการ เขต 1
14	โรงเรียนวัดกลาง จ.สมุทรปราการ	สพป.สมุทรปราการเขต 1
15	โรงเรียนวัดคูสร้าง จ.สมุทรปราการ	สพป.สมุทรปราการ เขต 1
16	โรงเรียนบ้านบางจาก จ.สมุทรปราการ	สพป.สมุทรปราการ เขต 1
17	โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 จ.สมุทรสาคร	สพป.สมุทรสาคร
18	โรงเรียนชุมชนบ้านหัวเรือ จ.อุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี เขต 1
19	โรงเรียนบ้านศรีบัว จ.อุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี เขต 1
20	โรงเรียนพระทองคำวิทยา จ.นครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
21	โรงเรียนโนนไทยครูอุปลักษณ์ จ.นครราชสีมา	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
22	โรงเรียนบ้านโสกนกเต็น จ.ขอนแก่น	สพป.ขอนแก่น เขต 3
23	โรงเรียนบ้านคูขาด (สถิตย์อุปลักษณ์) จ.ขอนแก่น	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
24	โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์ จ.ขอนแก่น	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
25	โรงเรียนพระยีนวิทยาการ จ.ขอนแก่น	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
26	โรงเรียนสีชมพูศึกษา จ.ขอนแก่น	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
27	โรงเรียนชัยสมบูรณพิทยาลัย จ.ขอนแก่น	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
28	โรงเรียนบ้านทองอินทร์สวนมอญ จ.อุดรธานี	สพป.อุดรธานี เขต 2
29	โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ จ.อุดรธานี	สพป.อุดรธานี เขต 2

ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด
30	โรงเรียนบ้านโนนชาตวรบุลวิทยา จ.อุดรธานี	สพป.อุดรธานี เขต 1
31	โรงเรียนเสอเพลอพิทยาคม จ.อุดรธานี	สพม.20
32	โรงเรียนราชินูทิศ 2 จ.อุดรธานี	สพม.20
33	โรงเรียนโนนสูงพิทยาคาร จ.อุดรธานี	สพม.20
34	โรงเรียนดงเย็นพิทยาคาร จ.อุดรธานี	สพม.20
35	โรงเรียนกุแก้ววิทยา จ.อุดรธานี	สพม.20
36	โรงเรียนห้วยเก็งพิทยาคาร จ.อุดรธานี	สพม.20
37	โรงเรียนศรีธาตุพิทยาคม จ.อุดรธานี	สพม.20
38	โรงเรียนหนองวัวซอพิทยาคม จ.อุดรธานี	สพม.20
39	โรงเรียนวังม่วงพิทยาคม จ.หนองคาย	สพม.21
40	โรงเรียนสังคมิวิทยา จ.หนองคาย	สพม.21
41	โรงเรียนร่มธรรมานุสรณ์ จ.หนองคาย	สพม.21
42	โรงเรียนประชาบดีพิทยาคม จ.หนองคาย	สพม.21
43	โรงเรียนบ้านท่าโคม จ.อุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี 1
44	โรงเรียนบ้านหนองฮาง จ.อุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี 1
45	โรงเรียนบ้านหนองไหล (พุทธเพิ่มวัฒนราษฎร์) จ.อุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี 1
46	โรงเรียนบ้านทุ่งขุนน้อยหนองจานวิทยา จ.อุบลราชธานี	สพป.อุบลราชธานี 1
47	โรงเรียนบ้านห้วยไซ จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
48	โรงเรียนบ้านหนองเกิด จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
49	โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) จ.เชียงใหม่	สพป.เชียงใหม่ เขต 4
50	โรงเรียนวัดเวฬุวัน(สารภีชนานุกูล) จ.เชียงใหม่	สพป.เชียงใหม่ เขต 4
51	โรงเรียนวัดสันคะยอม จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
52	โรงเรียนวัดป่าสัก จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
53	โรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
54	โรงเรียนอรุณญาราม จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
55	โรงเรียนวัดขี้เหล็ก จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 1
56	โรงเรียนบ้านห้วยหละ จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 2
57	โรงเรียนบ้านปวงคำ (ประชาอุทิศ) จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 2
58	โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 2
59	โรงเรียนบ้านห้วยต้มชัยยะวงศาอุปถัมภ์ จ.ลำพูน	สพป.ลำพูน เขต 2

ลำดับ	โรงเรียน	สังกัด
60	โรงเรียนเทศบาล 5 (บ้านศรีบุญเรือง) จ.ลำปาง	สำนักงานการศึกษา เทศบาลนครลำปาง
61	โรงเรียนบ้านใหม่หนองบัว จ.เชียงใหม่	สพป.เชียงใหม่ เขต 3
62	โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัยเชียงราย จ.เชียงราย	สพม.36
63	โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน์ จ.เชียงราย	สพป.เชียงราย เขต 4
64	โรงเรียนชุมชนบ้านโป่ง จ.เชียงใหม่	สพป.เชียงใหม่ เขต 2
65	โรงเรียนบ้านโฮ่งรัตนวิทยา จ.ลำพูน	สพม.35
66	โรงเรียนวัดบ่อแดง (จอกประชาชนกุล) จ.สงขลา	สพป.สงขลา เขต 1
67	โรงเรียนบ้านยางงาม จ.สงขลา	สพป.สงขลา เขต 1
68	โรงเรียนบ้านตะเคียนเกา จ.สงขลา	สพป.สงขลา เขต 3
69	โรงเรียนบ้านหัวถนน จ.สงขลา	สพป.สงขลา เขต 3
70	โรงเรียนกระแสดินรั่ววิทยา จ.สงขลา	สพม.16
71	โรงเรียนบ้านทุ่งคา“บุญยจรประชาอาสา” จ.ภูเก็ต	สพป.ภูเก็ต
72	โรงเรียนบ้านบางเทา จ.ภูเก็ต	สพป.ภูเก็ต
73	โรงเรียนเชิงทะเลวิทยาคม“จติ-ก้อง อนุสรณ์” จ.ภูเก็ต	สพม.14
74	โรงเรียนกลางพระนางสร้าง จ.ภูเก็ต	สพป.ภูเก็ต
75	โรงเรียนบ้านคลองยาง จ.กระบี่	สพป.กระบี่
76	โรงเรียนบ้านทุ่งสูง จ.กระบี่	สพป.กระบี่
77	โรงเรียนบ้านร่าหมาด จ.กระบี่	สพป.กระบี่
78	โรงเรียนบ้านเขาฝาก จ.กระบี่	สพป.กระบี่
79	โรงเรียนคลองยางประชานุสรณ์ จ.กระบี่	สพม.13
80	โรงเรียนบ้านเกาะเสือ จ.พัทลุง	สพป.พัทลุง เขต 2
81	โรงเรียนบ้านโพธิ์ จ.พัทลุง	สพป.พัทลุง เขต 2
82	โรงเรียนประชาบำรุง จ.พัทลุง	สพม.12
83	โรงเรียนศรีบรรพตพิทยาคม จ.พัทลุง	สพม.12
84	โรงเรียนปัญญาวุธ จ.พัทลุง	สพม.12
85	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นราธิวาส	สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ
86	โรงเรียนคันธพิทยาคาร จ.ตรัง	สพม.13
87	โรงเรียนบ้านหนองสองพี่น้อง จ.ตรัง	สพป.ตรัง 2
88	โรงเรียนระโนด จ. สงขลา	สพม.16
89	โรงเรียนกะทู้วิทยา จ.ภูเก็ต	สพม.14
90	โรงเรียนอนุบาลเรวดีพัทลุง จ.พัทลุง	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ฝ่ายพัฒนาเด็กและครอบครัว
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
เลขที่ 979 ซอยจรัญสนิทวงศ์12 ถนนจรัญสนิทวงศ์
แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ 10600
โทรศัพท์ 0-2412-0738
โทรสาร 0-2412-9833
เว็บไซต์ www.thaichildrights.org